

Ismét terítéken a medveügy

Maros megye is csatlakozik

Fotó: Both Gyula

Amint korábban megírtuk, a Felcsík Kistérségi Társulás tagjai – polgármesterek, közbirtokossági elnökök – kezdeményezésére Borboly Csaba, Hargita Megye Tanácsának elnöke július 5-én a környezetvédelmi miniszterhez fordul meghallgatásra. A találkozón megoldást sürget a medvetámadások miatt kialakult helyzetre.

Vajda György

Nemcsak Hargita, hanem Kovászna és Maros megyében is égetővé vált a kérdés, ugyanis egyre gyakrabban számolnak be arról, hogy a medve rendszeresen bejár a településekre. Legtöbbször békésen közelít, de amint akár a Maros Megyei Környezetvédelmi Ügynökség nyilvántartásából is kiderül, 2017-ben 42 esetben kárt okoztak a nagyvadak. A leggyakrabban Erdőszentgyörgyön, Gyulakután, Véckén láttak medvét, de Mezőcsávásról, Nyárádtőről, Panitról, Balavásárról, Héjjasfalváról, Székelykálból, Te-

keújfaluból, Görgényhodákról, Beresztelkéről, Alsóidecsről és Nagyernyéből is érkezett panasz és készült kárfelmérés. A medve általában esztenákon, legelőn szarvasmarhákra csapott le, kaptárakat szedett szét, ám több alkalommal a háztáji gazdaságok udvarára is bemerészkedett. Mint ismeretes, Ratosnyán fennakadt a kerítésen. Az idén Székelykálban és Hodákon embert is megtámadott. Emiatt Maros megye is határozott lépéseket sürget a medvekérdésben. Péter

(Folytatás a 4. oldalon)

Sóváradon is feltárják a római tábor

Az elmúlt két héten Sóváradon végeztek ásásokat a Maros Megyei Múzeum régészei. Egyelőre csak tájékozódó jellegű munkálatok folytak, de érdekes leletekre számítanak, így jövőben folytatnák a kutatást.

4.

Számbavétel és eredmények

Számos esetben hallunk a dohányzás káros, visszafordíthatatlan folyamatait előidéző hatásáról. Ennek ellenére romániai viszonylatban még mindig magas az aktív és passzív dohányosok száma, a fiatal korosztály több mint egynegyede rendszeresen cigarettázik.

5.

Új módszerek kezdeményezője a fül-orr-gégészeten

Szakterületének kiemelkedő képviselője, a pécsi prof. dr. Pytel József fül-orr-gégész, audiológus és foniáter szakorvos, egyetemi tanár nevéhez több új módszer kidolgozása kapcsolódik.

6.

Június 29-e a Duna-delta napja

Ez alkalom arra, hogy számvetés készüljön elsősorban a folyó megóvásáért tett lépésekről, intézkedésekről, ugyanakkor előtérbe kerüljenek azok az értékek, amelyekért nemcsak a folyót, hanem a deltáját is védeni kell.

10.

inter SHOP Csak a készlet erejéig! Érvényes: 2017.06.30.-07.06.

Tokaji hárslevelű 750 ml 9,95 lej	Piroska narancs gyümölcszörp 0,7 L 8,49 lej	Familia copfocska 400 g 1,95 lej	Ricoré instant kávé 50 g 2,95 lej	C. Garden töltött csokoládé 100 g (ananász/crispy) 1,95 lej
Házias ízek Chilis bab darált marhahússal 400 g 4,95 lej	Friss farhátas csirkecomb 5,95 lej/kg			

Artnális

Halk vészharang

Antalfi Imola

A prefektúrán számoltak be tegnap többek között a megyei egészségbiztosítási pénztár első negyedévi tevékenységéről. Hangzatos bevezetőben tájékoztatott az intézmény egészségvédelmi programjairól, ezek finanszírozásáról, garantálva a biztosítottak hozzáférését az egészségügyi alapsomagban meghatározott szolgáltatásokhoz. Az egészségügyi pénzalap felhasználását tekintve a biztosítottak jogait egységesen, méltányosan és diszkrimináció nélkül védik. A felsorolásban szerepelnek a szolgáltatók, a vidéki és városi egészségügyi ellátókra vonatkozó adatok, az új szolgáltatókkal megkötött szerződések, az egészségügyi ellátásban stratégiákat kidolgozó bizottságok és a többi... Az is kiderült, hogy az orvosi hiányszakmák listája hosszú: a megyében nincsen elég sürgősségi szakorvos, epidemiológus, patológus, labororvos, radiológus szakorvos, altatóorvos, intenzív terápiás szakorvos, palliatív jártasságú, különböző szakterületeken dolgozó szakorvos, újszülöttgyógyász, sebész. A beszámoló része a pénzügyi fejezet is, amely már kissé valóságosabbnak tűnik. A lényege, hogy nincs elég pénz az ún. „méltányos és nem diszkriminatív ellátásra”. Az ingyenes laboratóriumi vizsgálatokat egy-egy hónapban 4-5 napon át biztosíthatják csupán, kevés pénz jut a fogászati ellátásra, a képző eljárások többségét zsebből

(Folytatás a 3. oldalon)

JÚNIUS

29., csütörtök
A Nap kel
5 óra 31 perckor,
lenyugszik
21 óra 19 perckor.
Az év 180. napja,
hátravan 185 nap.

IDŐJÁRÁS

Zápor, zivatar lehetséges
Hőmérséklet:

max. 33°C
min. 18°C

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!

Elfogadjuk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népújság szerkesztőségében: Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, 2. emelet, 57-es iroda. Borbély Ernő, naponta 8-14 óra között, szombat – vasárnap zárva. Tel. 0742-828-647

Megyei hírek

Improvizációs bajnokság

Az UNITER és a Marosvásárhelyi Nemzeti Színház Liviu Rebreanu Társulata ma 19 órától a nemzeti színház nagyszínházban bemutatja az Improvizációs bajnokság című előadást, amelynek bevételét a színházbeli kollégáink, Mihaela Florina súlyos betegségének a gyógyítására fordítják. A jegyeket a színház pénztáránál lehet megvásárolni. Rendező Vlad Massaci, fellépnek még: Rareș Budileanu, Csaba Ciugulitu, Mihai Crăciun, Costin Gavază, Mihaela Mihai, Ion Vântu, Georgiana Ghergu, Cristian Iorga, zongorán kísér Zeno Apostolache Kiss.

Erdélyi turnén az Udvari Kamaraszínház

A magyarkanizsai Udvari Kamaraszínház erdélyi turnéja keretében 29-én, ma 19 órától Szovátán, a Domokos Kázmér Művelődési Otthonban bemutatja a Kie ez az ország? című előadást.

Történelmi előadás

Folytatódik a Kós Károly Akadémia Alapítvány nagy sikerű történelmi előadás-sorozata. A következő előadást Magyar László András, a Semmelweis Orvostörténelmi Múzeum, Könyvtár és Levéltár főigazgató-helyettese tartja június 29-én, ma 17 órakor a marosvásárhelyi Bernády Házban (Horea u. 5. sz.). Az egészségszemlélet változása a reformáció hatására címmel.

Fölszállott a páva – területi válogató

Az idén a népszerű népdal- és -táncverseny, a Fölszállott a páva erdélyi régiói válogatóját július 7-én a Mikházi Csűr-színházban tartják. Az énekes, hangszeres szolisták, énekegyüttesek, zenekarok és táncgyüttesek 14 és 16 óra között mutatkoznak be a zsűrinek. A válogató vendége a 2013-as Fölszállott a páva népzenei és néptánc tehetségkutató verseny közönségdíjasa, a nyáradszeredai Bekes néptáncgyüttes. A belépés ingyenes.

Legyen a zene mindenkié!

Ezzel a jelszóval szervez a marosvásárhelyi Rocksuli Mini rockmúzeum néven időszakos kiállítást július 3. – szeptember 1. között. A kiállítás célja, hogy a látogatók betekinthesenek a marosvásárhelyi beat- és rockzene történetébe, megismerhessék annak múltját. Nagyon sok fiatal csak szülei, nagyszülei történeteiből, visszaemlékezéseiből ismeri a marosvásárhelyi rockzene meghatározó zenekarait. Ezt az információs úrt szeretné betölteni a kiállítás, ugyanis a '60-as, '70-es, '80-as évek marosvásárhelyi beat- és rockzenéjéről a médiában nagyon kevés információ található. A kiállított tárgyak között plakátok, fotók, hangszerek, színpadi kellékek, dalszövegek eredeti kéziratok stb. lesznek majd. Megnyitó július 3-án, hétfőn 18 órakor a Rocksuli színhelyén (Posta utca 2. szám). A Mini rockmúzeum a Rocksuli színhelyén ingyenesen látogatható, hétfőtől péntekig 11–18 óra között. Az érdeklődők adományaikkal támogathatják a marosvásárhelyi Rocksulit.

Hírszerkesztő: Mózes Edith

Isten éltesse!

Ma PÉTER, PÁL, holnap PÁL napja.
PÁL: latin eredetű, jelentése: kis termetű férfi.

VALUTAÁRFOLYAM

BNR – 2017. június 28.

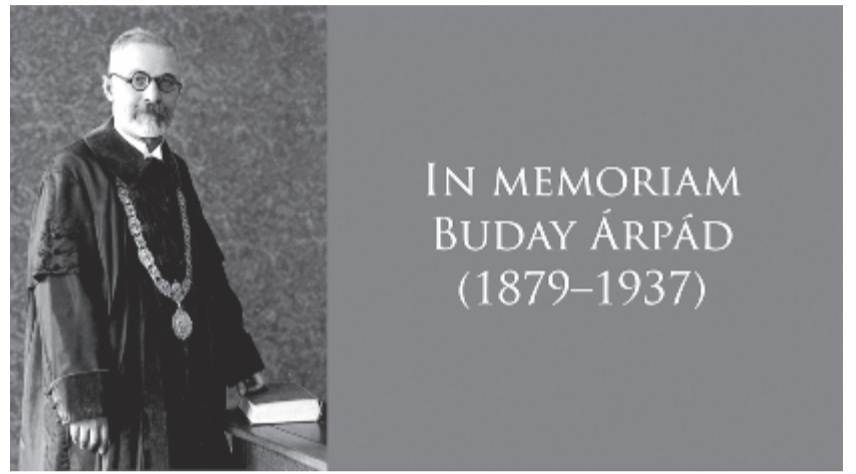
1 EUR	4,5563
1 USD	4,0114
100 HUF	1,4700
1 g ARANY	161,5035

Buday Árpád-emléktábla

A vármúzeumban avatják

Erdély római kori kutatásában jelentős eredményeket ért el régész, Buday Árpád (1879–1937) nevével ismerteti meg a látogatót a marosvásárhelyi Régészeti és Történelmi Múzeumban jövő szerdán elhelyezendő emléktábla. A Maros Megyei Múzeum vezetősége a tudós kutató halálának 80. évfordulója alkalmából állít emléket a várbeli épületben.

Buday Árpád a Maros megyei – ma Marosludashoz tartozó – Marosgezsén született 1879. január 17-én. Tehetsége korán megmutatkozott, szülei az elemi iskola igazgatójának ajánlására írták be a híres nagyenyedi Bethlen Kollégiumba. A nagyenyedi évek mind világhírneke kialakulása, mind pályaválasztása szempontjából sorsdöntőnek bizonyultak. Érettségi után, 1989 őszén a kolozsvári egyetem bölcsészeti karán, történelem–latin szakon folytatta tanulmányait. Már másodéves hallgatóként bekapcsolódott a Pósta Béla által létrehozott Régészeti Intézet és az Erdélyi Múzeum Érem- és Régiséggyűjtő munkájába. Húsz évig dolgozott Pósta Béla mel-

IN MEMORIAM
BUDAY ÁRPÁD
(1879–1937)

lett, a tudományos ranglétra szinte minden lépcsőfokát végigjárta. Pósta halálát követően, 1919-ben vette át az intézet és a múzeum irányítását. 1924-ben kinevezték a Kolozsvárról áttelepült szegedi egyetem Régészeti Intézetének élére. Még abban az évben családjával Szegedre költözött, ahol fáradságtalanul intézte a Régészeti Intézet és a Diákjóléti Bizottság ügyeit, emellett a város közügyeiben is aktívan részt vett. 1937-ben, hosszas szenvedés után hunyt el.

Erdély római korának kutatásában elért különleges érdemeiért a marosludasi városi tanács 2000-ben post mortem díszpolgári címet adományozott Buday Árpádnak, az azóta elbontott családi házon pedig emléktábla őrizte nevét.

A Maros Megyei Múzeum vezetősége július 5-én, szerdán déli 12 órakor avatja fel Buday Árpád emléktábláját a marosvásárhelyi várbeli múzeum-épületben. (nszi)

Szellemfalu és rózsza tövis nélkül

Színes témákkal jelentkezik ma az Alpok, a Duna és az Adriamenti országok közös televízióműsora. A kutyafogat és a természetvédelem áll a fókuszban, s a nézők egy hajdani falu falai közé is bepillanthatnak.

A nyári kánikulához illő összeállítással kedveskedik nézőinek június 29-én az Alpok-Duna-Adria magazin, a 35. évében járó, televíziós együttműködésben készített műsor.

Horvátország méltán közzismert a természeti kincseiről. A Samobor-hegység lágylankái lélegzetelállító zöldellő oázisokat rejtenek. A kirándulóknak időnként kellemetlen meglepetésben lehet részük, mert ki tudja, honnan ideszállított hulladékok, például autóröncsök kerülnek az útjukba. A Tisztítsuk meg Horvátországot moz-

galom elindító ez ellen tesznek lépéseket.

Az Udinetől mintegy ötven kilométerre északnyugatra elterülő Redonai-tó mélye csodálatos titkokat rejt. Az 1950-es években egy duzzasztóművet építettek itt, s emiatt a Meduna folyó vize, a gát megépítése után, lassacskán elárasztotta a környék három települését. Ma egyfajta látványosságnak számít, amikor a száraz időszakokban, mintegy varázsütésre, újra előbukkan a víz tükre alól az egykori falu épületmaradványai.

Hering Tamás, Magyarország legeredményesebb kutyafogathajtója Európa-bajnoki címmel büszkélkedhet. Húsz éve rendszeresen indul versenyeken, több mint 130 alkalommal állt dobogón ebben a Magyarországon még rövid múltra visszatekintő sportágban.

A kutyaszánhajtás téli sport, viszont hóban edzeni nem sok lehetősége van otthon. Éppen ezért Tamás több edzőkocsit is épített magának a különböző évszakokra. Két éve kutyafogathajtókat is vezet a Mátrában, hogy ezzel biztossá tegye társai nyári edzését és persze némi pénzt a világvadászokra.

Egy bajor család mindenféle finomságokat készít rózsaszirimból. A rózsalikőrtől kezdve a mustáron, csokoládén, zselén át a fűszerekig és tésztákig mindent saját termesztésű rózsaszirimmal ízesítenek. Ehhez naponta több mint 2500 rózsabokor szirmait kell leszedni és feldolgozni. Ekkora feladattal csak családi összefogással lehet megbirkózni.

Szerkesztő: Sári Zsuzsa.

Adás: június 29., csütörtök (Duna – 8.50)

Ismétlés: aznap (Duna World 16.00)

Sorsolás kánikulában

Szerdán sor került a Népújság által felajánlott szokásos havi nyeremények kisorsolására, amelyen a nagy meleg ellenére 47 hűségese olvastak részt. Az élelmiszerekkel teli Népújság-kosarakra – amelyek értéke egyenként 100 lej – Marosvásárhelyről 366 levél, a vidéki településekről 83 levél érkezett.

A Népújság-kosár nyertesek: Csiki Csaba (Marosvásárhely, 1848. út 73/8. sz.), Varga Ibolya (Marosvásárhely, Petru Dobra u. 14/19. sz.), Ács Rozália (Maroszentgyörgy, Új u. 5/A. sz.).

RENDEZVÉNYEK

Marosvécsi cseresznyevásár

Június 29. és július 2. között tartják Marosvécsen a hagyományos falunapot és cseresznyevásárt. 29-én, ma este érkezik Marosvécsre Diósd testvérváros 35 tagú küldöttsége, amellyel pénteken a vendéglátók székelyföldi kirándulásra mennek. A falunap hivatalos megnyitója 21 órától lesz a vécsi kultúrotthonban, ahol az ünnepi beszédek után fellépnek a helyi hagyományörző táncszervezetek, majd a diósi női énekkar. A rendezvény július elsején, szombaton 9 órától a futballpályán sportvetélkedőkkel folytatódik (kerékpározás, labdarúgás, atlétika). 21 órától a cseresznyevásár színpadán fellépnek Delhusa Gjon, Miron Minodora és Mo-

hácsi Brigitta előadóművészek. 2-án 9.30-kor nyitják meg a cseresznyevásárt, amelynek színpadán fellépnek a marosvécsi, disznajói, magyarói, erdőidecsi, kisidecsi és dédai román és magyar hagyományörző néptánc-csoportok.

Ezer Székely Leány találkozó

Július elsején, szombaton Csíkszeredában, majd a csíksomlyói nyeregben tartják az 1931-ben kezdeményezett, majd 1990-ben felelevenített Ezer Székely Leány találkozót. Az esemény seregszemléje Csíkszereda főterén kezdődik, majd a felvonulás után Csíksomlyón 11 órától ünnepi szentmise lesz. A kézművesvásár 10 órakor, a rendezvény 13 órakor nyílik a nyeregben levő színpadon, és estig tart. A rendezvény ideje alatt népviselet-kiállítás és gyermekjátékok színesítik a programot.

NÉPÚJSÁG
ÖNÁLLÓ
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
KARÁCSONYI ZSIGMOND
LAPSZERKESZTŐK:
Antalfi Imola
Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálósy Piroška, Vajda György. KORREKTÚRA: Horváth Éva, Kiss Éva.
TÖRDELÉS: Iszlai Anna, Makkai Katalin, Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. REKLÁMMENEDZSER: Borbély Ernő – e-mail: reklam@e-nepujasg.ro, tel. 0742-828-647.
REKLÁM-LAPTERJESZTÉS: Madaras Éva Adrienn, tel/fax: 00-40-(0)265-268-854. APRÓHIRDETÉS: Petres Emilia.
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. Internet: www.e-nepujasg.ro E-mail: nepujasg@e-nepujasg.ro
Telefon: titkárság: 0265/266-780 és tel/fax: 0265/266-270, közönségszolgálat: 0365/410-440, 0265/266-780. Nyomda: Palatino.
A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben, tel.: 0742-828-647.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 8-16 óra, péntek: 8-15 óra, szombat zárva, vasárnap: 10.30-14.30 óra között.

642357800052

ISSN 1220-3475 (print);
ISSN 1584-3238 (online)

A leváltott kormány minisztereinek többsége a helyén marad

Megtartja posztján a bizalmatlansági indítvánnyal megbuktatott Grindeanu-kabinet minisztereinek többségét a szociálliberális koalíció, a 27-ről 28 tagúra bővülő kormány névsora 11 új nevet tartalmaz – derült ki szerdán, miután a koalíciós pártok jóváhagyták Mihai Tudose miniszterelnök-jelölt beiktatására váró kormányának összetételét.

A kisebbik kormánypárt mind a négy eddigi miniszterét, köztük Teodor Meleşcanu külügyminisztert megtartja. A februári korrupcióellenes tüntetések nyomán hivatalba lépett, független Tudorel Toader igazságügyi miniszter is folytathatja munkáját.

Új tisztségviselőket jelöltek viszont a pénzügyminisztérium és a gazdasági tárca élére, és az eddigi kettő mellett lesz egy harmadik kormányfőhelyettes is, Marcel Ciolacu, a Szociáldemokrata Párt (PSD) eddigi képviselőházi frakcióvezetőjének személyében. Tudose szerint a megbuktatott kormányban rosszul működött a minisztériumok közötti egyeztetés: a tárca nélküli új kormányfőhelyettesnek ezen kell majd javítania.

Viorel Stafant – aki állítólag forráshányra hivatkozva a PSD által beígért közalkalmazotti béremelések mérséklését, illetve elhalasztását szorgalmazta – a tárca egyik volt államtitkára, Ionuţ Misa váltja a pénzügyminisztérium élén.

A gazdasági tárcát eddig maga a miniszterelnök-jelölt, Tu-

dose vezette. Helyére a párt egyik csúcsvezetőjét, Mihai Fifor szenátusi frakcióvezetőt, a PSD országos tanácsának elnökét jelölik. A filozófus végzettségű Fifor közlekedési miniszterre való kinevezését két éve elutasította Klaus Johannis államfő, mondván, hogy nincs megfelelő képzettsége. Az elnöknek most viszont nincs beleszólása abba, milyen összetételű kormánynak szavaz bizalmat a parlament.

Csere lesz a védelmi tárca élén is, ahol Gabriel Les eddigi miniszter Adrian Tutuianu szenátor, a titkosszolgálatot felügyelő parlamenti bizottság elnöke váltja. A további minisztercseréket az oktatási, kulturális, kereskedelmi, erdészeti és vízgazdálkodási, távközlési, kutatási tárca élén, illetve az európai ügyekért felelős tárca nélküli miniszteri poszton akarja végrehajtani a PSD.

Tudose határozott igennel felelt arra az újságírói kérdésre, hogy „feláll-e a miniszterelnöki székből”, ha elhárul a jogi akadály annak, hogy Liviu Dragnea pártelnök vezesse a kormányt.

A PSD tavaly decemberi történelmi léptékű, 45 százalékos meghaladó választási győzelmének kovácsaként Dragnea azért nem követelhetette magának a miniszterelnöki tisztséget, mert tavaly jogerősen felfüggesztett börtönbüntetésre ítélték egy korrupciós perben, márpedig egy 2001-es törvény szerint a kormánytagoknak nem lehet priuszuk. (MTI)

Tízmilliárd eurós lyukat üthet a Brexit az EU büdzséjén

Nagyjából tízmilliárd eurós lyukat üthet az Európai Unió büdzséjén az egyik legnagyobb nettó befizető tagországnak számító Egyesült Királyság kilépése, amivel párhuzamosan ráadásul új feladatokat is finanszírozni kellene – közölte Günther Oettinger költségvetésért felelős uniós biztos szerdán az EU pénzügyeinek jövőjéről szóló vitaanyag bemutatásakor.

Sajtóértekezletén a német politikus elmondta, hogy a britek távozásával évente körülbelül 10-11 milliárd euró esik ki, ezért a hatékonyság növelésére, a pénz valamekkora részének pótlására, takarékoskodásra, átcsoportosításra, illetve más bevételi forrásokra lehet szükség.

Oettinger emellett rámutatott, hogy eközben a védelem, a biztonság területén jelentkező új feladatokat is finanszírozni kell, ami kétszeresére növelheti ezt a hiányt. „Ha Európa meg akar küzdeni az új kihívásokkal, akkor valahonnan pénzre van szükség. Költhetünk kevesebbet, vagy találhatunk új forrás-

kat” – fogalmazott, majd hozzátette, hogy „nehéz döntéseket kell majd hozni”.

A Brexit mindazonáltal lehetővé teszi a britek által korábban kiharcolt, „torzító hatású” költségvetési visszatérítések megszüntetését – mondta Oettinger, aki szerint olyan módon kellene átcsoportosítani a forrásokat, ami az integráció és a tagállamok közötti együttműködés kiterjesztését mozdítja elő.

„A büdzsé változása és annak felhasználása attól függ, hogy milyen jövőt szánunk az Európai Uniónak” – jelentette ki.

Az Európai Bizottság szerdán ismertett anyaga öt lehetséges forgatókönyvet vázol fel az uniós pénzügyeinek jövőjéről, amelyek a következők: az EU a megszokott kerékvágásban halad tovább; kevesebbet fog tenni; több sebességgel fog előremozdulni; kevesebbet tesz, viszont hatékonyabban; vagy sokkal többet tesz. A lehetőségek a meglévő szakpolitikákkal kapcsolatos kiadások csökkentésétől a bevételek növeléséig terjednek.

Az EU költségvetése idén 157,9 milliárd euró kötelezettségvállalást irányoz elő. (MTI)

Tudnivalók a nyárról

A nyár Mikházánál kezdődik. Lehet, kissé balra vagy jobbra tolódik el, ez csupán nézőpont kérdése. Végeredményben a Nyárád a fontos, amely magában hordozza magának az évszaknak a nevét. Egyes tudóskodó áltudósok, akik még ráadásul nyelvészeknek is nevezik magukat, azt állítják, hogy semmi köze június-július-augusztushoz (iskolai szempontból a szeptember 15-ig tartó kegyelmi vagy prolongált időszakhoz), hanem az azonos nevű fákkal, az ilyen faegyedekből álló erdőségekkel kell összefüggésbe hoznunk, melyek a folyó (nem patak!) partján nődögéltek egykor.

Mi sem hamisabb: hiszen ahhoz,

hogy azok a fák megnőjenek, szükség van melegre, az pedig nálunk, a még mérsékelt (de nem sokáig, ui. ki fog fakadni a jövőben a béketűrősből, és mértékét veszíti) égőv alatt csakis a nyarak adhatják meg. Különösen így volt ez a régiségben, amikor a magyarok és székelyek eleji a névadással foglalkoztak, hiszen csak az a miénk, amit meg is tudunk nevezni (a hűtőszekrény tartalmától a világegyetemben eltévedt fekete lyukacsákáig), nos, midőn eleink (eleitek, az elítelt) azzal foglalkoztak, az időjárásnak eszébe sem jutott a változatosságából egy jottányit is feladni, ráadásul nem léteztek füstös kombinátok és ártó kigőzölgesű üzemsarnokok, nem hívták össze a vándor és latin népek európai klímakonferenciáját, tehát, hogy szómat kordába terelem: a nyár – nyár volt. Nem valamilyen szurrogátum vagy érintőképernyős ájtó-májtó illúzió.

És végső érvként, mielőtt továbblépnénk, magunk mögött hagyva a fejtegetés gyönyörét, nincs, ismeretlen a magyar nyelvterületen (azaz szerinte a világon) a Teled vagy ehhez hasonló zord folyónév.

Ezért Mikháza a nyár rokon értelmű kifejezése, mert ilyenkor kezdődik a nyári színházi évad, amin illik ott lenni a Maros-parti embereknek is, hiszen a falubeliek vajmi kevéssé honorálják azt, hogy kiköltözött hozzájuk Thália szekerén számos mimes és mives, őket inkább csak a felállított laci-konyha érdekli, meg a hideg sör, amelyek ugyanúgy a nyár jelképei, megragadható, fogyasztható elemek, mint a kultúra, színház, tánc, ének, komédia és a súlyos középfajú dráma. (Ez utóbbi szakkifejezést nyolcadikban verte a fejünkbe

Kucsma Ibolya tanárnő, miközben arról mesélt, hogy hihetetlenül szegény volt, ami télen látszik szabad szemmel a legjobban, amidőn neki nem jutott csizma a kutya hideg kolozsvári télben, és erősen irigyelte azokat a burzsoá libákat, akiknek mindenre tellett, és őt mélyen lenézték. Persze mi is tanultunk az osztályharcra, és tudtuk azt, hogy az erényes Magyar Autonóm Tartományban, ahol folytak ilyen társadalmi hadműveletek, a volt kizsákmányoló osztály leszármazottait nem engedték továbbtanulni hetedik osztálynál, akkor meg hogy jussanak fel a kolozsvári Bolyai egyetemre, amely az egyenlőséget és a tanuláshoz való kötelező jogot hirdette?!)

Nyáron nem látszik ebből kifolyólag a szegénység sem. A ruhátlanságot a szerelem és a fürdőzés számláira terhelhetjük rá, a hajléktalanságot enyhíteni lehet sátrazással, kirándulással, homokban alvással folyó- és tengerpartokon, lombátorral lombhullató erdőségeinkben, amennyiben nem vágta ki minden fát a fabetyárok, hiúban alvással, szénafüldővel; nem kell kéregetni, elég lehullott gyümölcs és zöldség akad a piacokon lebzselők számára, az igényesebb háziasszonyok szemetesládája gyorsabban telik meg gyanús állagú élelmiszerekkel, amik még bizton kihálászhatók a kukából, ha a szegény ember – aki azért szegény marad, de láthatatlanul – korán kel, és fürgébben guberálabb társainál.

A nyár júniusban, olykor már májusban elkezdődik, és az egyirányú forgalom keretein belül maradva halad a napfordulótól a nap-éj egyenlőségig, érthetőbben a hosszú nappaloktól és rövid, de szenvedélyes éjszakáktól a hosszabb, de szenvedélyes éjszakáig és rövidebb nappalokig, egy pillanatra az idő entrópiába – nyugalmi állapotba – kerül, nos, az a pillanat a nyár hivatalos vége, levonják a színházak zászlait Mikházán, a Nyárád ettől persze továbbra is egykedvűen hűvösödve folydogál, Mikházáról hazavonulnak az idegen hadak (a festett képűek és színpadldöngölők), a falu visszaszűllyed az önképzésbe, a vén gazdátlan hamis kutya nem kap oda unokáink simogatni vágó kezéhez, ott marad a Csűrszínház, amely nyári nyüzsgéséről, tapsviharról álmodik, ám ilyenkor csak az ókort kedvelő hóviharok látogatnak ki a római limesz romjaihoz.

Csütörtöki kimenő
– Sebestyén Mihály rovata –

Ország – világ

Menesztették Victor Pontát

A kormányfő menesztette Victor Pontát a kormányfőtitkári tisztségből – a döntés szerdán jelent meg a Hivatalos Közlönyben. Ponta helyére Alexandru Mihai Ghigiut nevezték ki, ő volt az államtitkár, aki ellenjegyezte Mihai Busuioc korábbi kormányfőtitkár menesztését. Victor Pontát június 16-án nevezték ki kormányfőtitkárrá. (Mediafax)

Dragnea tárgyal az RMDSZ-es honatyákkal

Liviu Dragnea, a Szociáldemokrata Párt (PSD) elnöke szerdán úgy nyilatkozott, hogy Mihai Tudose kinevezett kormányfő ismertette az RMDSZ-es honatyákkal a kormányprogramra vonatkozó javaslatait. A PSD-vezér azt mondta, reméli, hogy a szövetség támogatja a kormányt. Arra a kérdésre, hogy honnan számít voksokra, amennyiben az RMDSZ nemet mondana a további együttműködésre, Dragnea annyit mondott, „több szavazat lesz, mint amennyi a bizalmatlansági indítványt támogatta”. (Mediafax)

Megtalálták a zsarolóvírus ellenszerét

A Cybereason izraeli cég egyik alkalmazottja rájött, hogy miként lehet egyszerűen blokkolni a világszerte károkat okozó Petya néven ismert zsarolóvírust. Serper kutató módszere egy egyszerű mechanizmus segítségével képes megakadályozni, hogy a kártékony számítógépes vírus titkosítsa a megtámadott komputer tartalmát, és továbbterjedjen. A kedden az egész világon és Izraelben is tovaágyűrűző, a Petya nevű vírust felhasználó hackertámadás ellenszere egy meghatározott nevű fájl jelenléte lehet. A svájci számítástechnológiai hatóság szerint a Petya néven ismert zsarolóvírus főként Oroszországban, Ukrajnában, Nagy-Britanniában és Indiában okozott fennakadásokat. (MTI)

Egymilliárd forint a Toldi rajzfilmnek

Egymilliárd forintot biztosít a magyar kormány az Arany János Toldi című elbeszélő költeménye alapján készülő 12 részes rajzfilmsorozatra – derül ki a Magyar Közlöny legfrissebb számából. A kormányhatározat szerint a támogatást az Arany János-emlékévé keretében adják meg a produkció számára. Mint a közlönyben szerepel, a kormány egyetért azzal, hogy az Arany János-emlékévé keretében kiemelt hangsúlyt szükséges fektetni a költő életművének a fiatalabb generációkkal történő megismertetésére. Az elmúlt években voltak tervek egy játékfilm elkészítésére a Toldiból, de ennek megvalósítását végül nem támogatta a Magyar Nemzeti Filmalap. A forrás biztosítására a kormányhatározatban rögzített határidő 2017. július 15. (MTI)

Halk vészharang

(Folytatás az 1. oldalról)

fizetik a betegek, az előjegyzéskor alig lehet időpontot kapni. Megnőtt a marosvásárhelyi sürgősségi kórházban és a nagyobb klinikákon ellátott betegek száma, és az a baj, hogy „a pénz nem követi” az alapsomagban, a minimális szolgáltatáscsomagban eszközölt változtatásokat, sem a szolgáltatások számának növelését vagy minőségének javítását. Vagyis Bukarestben döntenek, a végrehajtáshoz viszont nem rendelnek elegendő forrást. Az is fontos megállapítás, hogy a szerződésbeli értéket jóval meghaladták bizonyos egészségügyi szolgáltatások esetében. A rendelkezésre álló pénz azonban nem elég ezek költségeinek fedezésére. És ez minden évben így van.

Az világos, hogy a pénz sosem elég az egészségügyben, no de azért nem lehet a nadrágszját túlságosan meghúzni, valahogy csak figyelembe kell venni a rendszerben bekövetkező változásokat, a betegszám növekedését, a demográfiai adatok, a betegség típusok alakulását stb. Ha a számadatokat nézzük, a 2016-os értékekhez képest 2017-re kevesebb vagy éppen annyi pénzt irányoztak elő az egészségügyi ellátásra, mint tavaly. Fájdalmas, hogy a rehabilitációra továbbra is nulla lej jut, a fogászati ellátásra alig csurranjták-cseppentik. A laborvizsgálatoknál sem vették figyelembe, hogy az igény egyre nagyobb, a tavalyhoz képest csak 97,34 százalékos költségvetést irányoztak elő. A külföldi, amúgy sem túl nagyvonalú gyógyellátásra a tavalyi költségeknél a 18,87 százalékat tervezték be, az orvosi segédeszközök költségeire leosztott pénz a tavalyi 84,7 százalék.

Év végéig persze még változhat a helyzet, tartaléklapok, költségvetés-kiegészítés előfordulhat, látványos számokra azonban naivság lenne számítani. A megyei biztosítótárs mindenestre, ha finomkodva is, de meghúzta a vészharangot. Csak meg kell hallani. A prefektúrán és Bukarestben is.

Mezőségi Fejlesztési Műhely Mezőmadarason

Idén június 23–25. között Mezőmadaras adott otthont a Mezőségi Fejlesztési Műhelynek, amelyet kilenc évvel ezelőtt azért hoztak létre, hogy a Mezőség fejlesztéséért tenni akarók számára találkozási fórumot, jövőtervezési lehetőséget biztosítsanak. Az idején kiemelt hangsúlyt kapott a magyar kormány által támogatott maros-mezőségi gazdaságfejlesztési program.

Mezey Sarolta

A fórum első napján a helyi művelődési házban házigazdaként Szabó Izolda, a mezőmadarasi Pro Ruris Egyesület elnöke köszöntötte a résztvevőket, majd bemutatta az egyesület tevékenységét és a térségben működő többi civil szervezetet. Kozma Mónika, a Pro Economica Alapítvány megbízott ügyvezető igazgatója a magyar kormány egymilliárd forintos maros-mezőségi gazdaságfejlesztési programját ismertette. A műhely mezőgazdasági résztvevői – közel hetvenen – nagy érdeklődést mutattak a program iránt, hiszen hamarosan megjelennek a kiírások, s a gazdák telekelesre, mezőgazdasági gép- és eszközvásárlásra, a kis- és közepes vállalkozók cégfejlesztésre pályázhatnak. A rendezvényen tizenegy településről vettek részt: Mezőbándról, Székelykövesdről, Marosludasról, Mezőbodonból, Mezőszengyelről, Mezőméhesről, Mezőzáhról, Mezőbergenyéből, Csíttzentivánról, Nagysármásról és Mezőmadarásról.

A műhely munkálatain több mint húsz civil szervezet volt jelen és mutatkozott be. Többek között Szé-

kely Lajos, aki a csíttzentiváni Bandi Dezső Kulturális Egyesületet, Czirjék Lajos a Maros-mezőségi Művésztelepet, Tamás-Nagy Levente istvánházi lelkész a Malozsa völgyét, Varga Loránd a Dézsi Civil Műhelyt, Bartha Éva a Bonus Pastor Alapítványt, Balázs-Bécsi Attila és Enikő a szamosújvári Téka Alapítványt, Balla Ferenc a Kallós Alapítványt képviselte, a Civitas Alapítványt pedig dr. Hunyadi Attila, a Babeş-Bolyai Tudományegyetem adjunktusa, fentiek a szervezetek újdonságait és terveit ismertették.

Ocskay Gyula, a Határon Átnyúló Kezdeményezések Közép-európai Segítő Szolgálatának főtákará a mezőségi műhelynek az egész erdélyi Mezőséget átölelő fejlesztési terv kidolgozásában betöltött koordinációs szerepéről beszélt.

A műhelyprogram további részében a jövőtervezés volt a fő téma. Tekintettel arra, hogy a vajdasági és a kárpátaljai hasonló gazdaságfejlesztési programok esetében is szükségessé vált a területi tervek kidolgozása, amelyek a pályázati források lehívásához biztosítanak hátteret, célszerűvé vált azoknak a témáknak a megtalálása, amelyek egy mezőgazdasági fejlesztési terv gerincét alkotják.

Elhangzott, hogy várhatóan az év végéig készült el a mezőgazdasági fejlesztési terv, ami 2018-ban és az azt követő években a tudatos, tervszerű forrásfelhasználás alapját jelentheti. Ennek érdekében idén egy második műhelyre is sor kerül, amelynek a nagysármási szőrványkollégium ad otthont.

A cél az, hogy addig kialakuljon egy olyan fejlesztési keret, amelyet Sármáson véglegesíteni lehet.

Maros megye is csatlakozik

(Folytatás az 1. oldalról)

Ferenc Maros megyei és Borboly Csaba Hargita megyei tanácselnök a bőzódújfalusi útavatást követő közös sajtótájékoztató elmondta, hogy a medvetámadások okán kialakult közhangulat miatt is sürgőssé vált az intézkedés, ezért Borboly Csaba július 5-én ez ügyben is találkozik a környezetvédelmi tárcavezetővel, ugyanakkor a Hargita megyei települések polgármesterei is tiltakozó látogatást terveznek Bukarestbe.

Péter Ferenc is egyetért az intézkedéshozatal sürgetésével, hiszen Maros megyében is jelentős károkat okoznak a medvék, és beavatkozásra van szükség az emberi áldozattal járó támadások megelő-

zése érdekében – ezért csatlakoznak a Hargita megyeiek kezdeményezéséhez.

Korodi Attila volt tárcavezető kezdeményezte egy olyan kormányrendelet kidolgozását, amely, figyelembe véve az egyes területeken levő medvepopulációt, arányos kilövési kvótát engedélyezett volna a vadásztársaságoknak. Leváltását követően azonban az utána következő környezetvédelmi minisztereknek nem volt fontos a kérdés, ugyanakkor leállították a medve vadászatát, így gyakorlatilag több mint egy éve csak különleges engedéllyel, sürgősségi esetben lehet elejteni a nagyvadat, a legtöbb esetben altatólővedékkel kábították el a településeken befo-

gott medvéket, és visszaengedték a természetbe. Létezik a vadászatára vonatkozó előírás, illetve a kvótákat is kiszámították, azonban, mint korábban említettük, az ügyvitel megrekedt a környezetvédelmi minisztériumban.

A szakértők – a medve természetes szaporulatát figyelembe véve – azt állítják, hogy a tilalmi időszakban akár duplájára is növekedhet az addig felbecsült állomány. A szakemberek szerint itt van a legnagyobb medvepopuláció Európában, több mint 5000 medve él a Kárpátokban. Mindenképpen észszerű megoldást kell találni a természetvédelmi követelmények és a lakosság megóvása érdekében tett intézkedések között.

MOGYE felvételi vizsga – 2017

* Csak interneten lehet beiratkozni

* Nőtt a tandíjköteles helyek száma a csak román tannyelvű kisebb szakokon

* Új tesztkérdések

A felvételi vizsgát az Általános Orvosi Karon, a Fogorvosi Karon és a Gyógyszerészeti Karon július 26-án tartják. Beiratkozni interneten lehet július 17-én reggel 8 órától július 21-én déli 12 óráig az egyetem honlapjának beiratkozási portálján (www.umftgm.ro). Aki nehézségekbe ütközik, a 0265/208-948-as telefonszámon nyújtanak felvilágosítást a beiratkozás ideje alatt naponta 9 és 14 óra között.

A 2017-es felvételin az orvosi és a fogorvosi szakra jelentkezők választás szerint biológiából vagy szerves kémiából fognak rácsesztesztet írni. A könyvészeti anyag ugyanaz marad, mint a 2016-os felvételin, de a fenti két szak esetében minden kérdés új lesz (a felvételi bizottság közvetlenül a vizsga előtt állítja össze). A bibliográfiában megadott könyvekből kiválasztott kérdések nem szerepelnek. Mindez megnehezíti a fel-

vételi vizsgát, a rektor szerint viszont emeli a színvonalat.

Az **Általános Orvosi Kar általános orvosi** szakán 135–135 tandíjmentes helyet hirdettek meg mind a román, mind a magyar tagozaton, a tandíjköteles helyek száma 80.

A **katonarorvosi** szakra 20 tandíjmentes helyre lehet felvételizni.

Az **angol nyelvű általános orvosi** szakra 100 tandíjas helyre várják a jelentkezőket.

Az **általános orvosi asszisztens (nővérképző)** szakra 15–15 tandíjmentes hely van mind a magyar, mind a román tagozaton, a tandíjas helyek száma 70.

A többi, csak román nyelven működő szakon az idéntől megemelték a tandíjas helyek számát. A román tannyelvű **táplálkozás- és diétetika**, valamint a **balneofiziokinetoterápia** szakon 20–20 tandíjmentes és 30–30 tandíjköteles helyet hirdettek meg.

A csak román tannyelvű **testnevelés és sport** szakon 20 tandíjmentes és 30 tandíjköteles hely van.

A **Fogorvosi Kar fogorvosi** szakán 35–35 tandíjmentes hely van mind a román, mind a magyar tagozaton, a tandíjköteles helyek száma 30.

Az **angol tannyelvű fogorvosképző** szakra 30 tandíjas helyre lehet jelentkezni.

A **román tannyelvű fogtechnika** szakon 20 tandíjmentes és 10 tandíjköteles hely van.

A **Gyógyszerészeti Kar gyógyszerész** szakára 40 tandíjmentes helyre vesznek fel hallgatókat mind a magyar, mind a román tagozaton, a tandíjas helyek száma 90.

A román tannyelvű **orvosi kozmetika, kozmetikai termékek** szakon 20 tandíjmentes és 30 tandíjas hely van – olvasható a MOGYE közleményében. (b.)

Két hétig dolgozott néhány régész

Sóváradon is feltárják a római tábor

Az elmúlt két héten Sóváradon végeztek ásásokat a Maros Megyei Múzeum régészei. Egyelőre csak tájékoztató jellegű munkálatok folytak, de érdekes leletekre számíthatnak, így jövőben folytatnák a kutatást.

Gligor Róbert László

Szinte mindenki számára ismert, hogy a mai Sóvárad helyén is az ókorban római katonai erőd, tábor (castrum) állott, ahol mintegy ötszáz katona állomásozott, a vár mellett pedig mintegy két – két és fél ezer lakosú civil település terült el. Ez a közeli mikházi és énlaki erődítményekkel együtt része volt annak a katonai vonalnak, amely a római birodalom északi, dáciai határait védte.

A sóváradai erődítmény első kutatója a sepsiszentgyörgyi múzeum munkatársa, Székely Zoltán volt, aki az 1960-as években elkészítette a katonai tábor első alaprajzát. Ennek alapján kezdték el a Maros Megyei Múzeum régészei 2012 óta vizsgálni Sóváradon az egykori erődítmény, fürdő és település nyomait, azért, hogy egyrészt a tábor védőfalát azonosítsák be, másrészt a tábor beépítettségét állapítsák meg. A budapesti Eötvös Loránd Tudományegyetem munkatársaival együtt geofizikai és légi régészeti felvételeket készítettek, hogy ásások nélkül szerezzenek minél több

információt a régi romokról. Így sikerült az egykori sóház udvarán beazonosítani az erőd nagyon jó állapotban maradt északi falát is. A múzeum munkatársai az elmúlt két héten kisebb szelvényeket nyitva dolgoztak, hogy megvizsgálják az erőd falait, és stratégiát dolgozzanak ki arra, hogy miként lehet bemutatni a jövőben az itt található római örökséget. Mivel a mai falu ráépült a volt római táborra, most egy fokozott védettségű régészeti lelőhelyről beszélünk, így számtalan kihívással kell szembenézni a kutatás és megőrzés terén – véli *Pánczél Szilamér*, a múzeum régésze.

Kétezer éves fal és edények

A földfelszín alatt tíz centiméterrel már előbukkant az erőd fala, amely másfél méter magasan áll, de ugyanekkora alappal is rendelkezik, így három méter mélyen vehető szemügyre az egykori északi fal. Ez a Székelyföldön egyedülálló, mert a mikházi erőd falaiból valamikor kitermelték a követ az emberek, ott már csak sekély nyomok maradtak. A másfél méter széles falat meszes-homokos habarccsal építették, és ez kétezer éven át épen megmaradt. Jól kivehető a fal mellett az építkezési horizont és a belső, agyagos erősítő töltés is. A második szelvényben egy kőalapra fából épített barakk nyomaira bukkantak, az intenzíven használt területen állt épület agyagpadlóját téglalapok borították. A harmadik szelvény

megnyitásával a sóház építésének idejét szeretnék kideríteni, de a felső réteget 20. századi szemét és törmelék alkotja, amely tönkretette a népvándorlásra és középkorra utaló réteget, így 70 centiméter mélységben már a római réteget találjuk.

A laikus számára csak föld, kövek és cseréptörmelék kerülnek ki a szelvényekből, de a régészek három igen érdekes leletre is bukkantak. Az első egy cserépedény töredéke, amelyet a tulajdonos katona felirattal látott el. A VIDI vagy VIRI felirattöredék vagy a Vidius névre, vagy a férfira (vir) utal – magyarázta el *Sidó Kata*, a múzeum helyszínen dolgozó munkatársa. Az edényt csak kívül mázolták le, ezért feltételezések szerint egy közelebbi gyártóműhelyben készült, amely a szín alapján Napoca (a mai Kolozsvár) lehetett. A második, horpasztott falú ivóedény cseréptöredékének világos színe arra utal, hogy a Virulaniumban készíthették, míg a harmadik töredék egy Dél-Itáliában készült amfora darabja.

Jövőben folytatnák

Mindezek mellett az északi falon épült kapu helyét is azonosították már, itt egyedi építésű bejáratról lehet szó, amelyhez hasonló Dáciában nem, csak Britanniában készítették még a rómaiak. Ezen a falon egy torony (őrbástya) feltételezett nyomait is mutatják a talajfelvételek. Izgalmas leletekre számíthat-

Három szelvény megnyitásával vizsgálták az egykori erőd területét. Fotó: Gligor Róbert László

nak még a régészek, hisz ismerik a 110x130 méter hosszú falak vonalát és az erőd sarkait, kapuit, a Vár-patakon túl megtalálták az egykori, nem kis méretű római fürdő maradványait is, amelyet a patakba láthattak el friss vízzel. Az erőd körül terült el a civil település, ám a déli oldalon, a Küküllő mellett nem találtak épületmaradványokat.

Az idején munkálatokat a Maros Megyei Tanács támogatta, és remélhetőleg az eredmények láttán jövőben is lesz anyagi forrás. A szelvények helyett nagyobb területen szeretnék feltárásba kezdeni, kolozsvári és akár külföldi egyetemi hallgatókat is hoznának a kutatások végzésére, tanácsotást szerveznének egy nagyobb csapattal, amelyet nem két-három, hanem akár tíz régész is vezetne.

Engedélyt csak ásással

A romániai törvénykezés szerint régészeti lelőhelyen nem szabad építkezési munkálatokat végezni előzetes feltárás nélkül, ennek költségeit pedig a beruházó fedezi. Ez infrastrukturális beruházásoktól az egyszerű lakóház építéséig mindenre érvényes, azaz az építkezési engedély kibocsátása előtt régészeti vizsgálatot kell végezni a helyszínen. Ha nem kerül elő nagyobb jelentőségű lelet, kezdődhet az építkezés – emlékeztet Pánczél Szilamér. Mivel ennek a folyamatnak az átfutási ideje néhány hónap is lehet, mindenkit arra kérnek, hogy időben kezdeményezze a vizsgálatokat, s ezt úgy tervezze be, hogy majd ne késleltesse az építkezést.

HARMÓNIA

Egészség – életmód – otthon

Szerkesztette: Bodolai Gyöngyi

Véget ért a dohányzáskutatási projekt

Számbavétel és eredmények (1.)

Öt éve tartó átfogó és széles körű együttműködésre, tudományos munkára lehetőséget nyújtó dohányzáskutatási projekt befejező mozzanataként tartottak kiértékelő tudományos megbeszélést június 23-án a Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyászati Egyetem Közegészségtani Tanszékén.

Amerikai támogatással

A nyilvános szakmai találkozó a hét témakörben lebonyolított kutatás eredményeit vették számba, ami a MOGYE és az egyesült államokbeli Davidson College, valamint a Wake Forest University együttműködése alapján valósulhatott meg *Dohányzáskutatási képességfejlesztés Romániában* címmel. Az öt éve zajló tevékenységet az amerikai Nemzeti Egészségvédelmi Intézet Fogarty Alapítványa támogatta. A tudományos megbeszélést sajtótájékoztató előzte meg az egyetemi szenátus termében prof. dr. Leonard Azamfirei rektor, valamint a kutatásvezetők jelenlétében.

Dr. Ábrám Zoltán egyetemi tanár, a romániai projekt irányítója kérdésre elmondta, hogy prof. dr. Kristie Foley vezetésével és dr. Balázs Péter, a budapesti Semmelweis

Egyetem professzorának közreműködésével korábban egy Magyarországot átfogó kutatás zajlott. A Balázs professzorral való kapcsolatának köszönhetően merült fel a gondolat, hogy a kutatást Romániában is folytatni lehetne az amerikai fél támogatásával. A kemény munkával elkészült pályázatot 2012 nyarán az amerikaiak elfogadták, és 2012 novemberétől folyósítani kezdték a támogatást.

Kicsit furcsa az angol nyelvet követő cím, viszont tartalmazza a támogató törekvéseit, hogy a megjelölt hét témában olyan kutatás kezdődjön, ami egyetemek közti kapcsolatokra, együttműködésre épül, támogatást jelent a kutatásban részt vevő oktatóknak, fiatal szakembereknek az előrelépésben. A projekt során olyan tevékenységekre is sor került, amelyek a megelőzést szolgálják, pontos képet nyújtanak a kutatás folyamatáról és az érintettekre gyakorolt hatásáról is – mondta Ábrám Zoltán.

Fő célpont: a fiatalok

Számos esetben hallunk a dohányzás káros, visszafordíthatatlan folyamatokat előidéző hatásáról. Ennek ellenére romániai viszonylatban még mindig magas az aktív és passzív dohányosok száma, a fiatal

korosztály több mint egynegyede rendszeresen cigarettázik.

Mindezek alapján vált szükségessé, hogy olyan felmérések készüljenek, amelyek megbízható adatokat szolgáltatnak a lakosság, a serdülő fiatalok dohányzási szokásairól. Ennek ismeretében pedig nagyon fontosak a dohányzássel szemben kampányok, amelyek fő célpontját a fiatalok kell hogy jelentsék. Az sem mellékes, hogy Romániában az egészségügyi dolgozók 43 százaléka dohányzik. Az Egyesült Államokban a dohányosok több mint fele hagyta abba a cigarettázást, Romániában a rendszeresen cigarettázók közel 80 százaléka szeretne leszokni a dohányzástól, de ez mindössze a 12-13 százalékuknak sikerült, ez az egykor dohányzó, arról sikeresen leszokó személyek aránya.

Beszámoló

a hét témakör eredményeiről

A projekt keretében hét témakörben öt éven át folyt a tevékenység. Erről adtak számot a tudományos megbeszélésen, amelynek megnyitóján felszólalt dr. Cotoi Ovidiu Simion, az Általános Orvosi Kar dékánja, Illés Ildikó főtanfelügyelő-helyettes és Ionescu Felicia tanárnő, akik lehetővé tették a diákok körében végzett munkát.

A Dohányzáskutatási képességfejlesztés Romániában projektet dr. Ábrám Zoltán egyetemi tanár, a kutatási tevékenység koordinátora mutatta be. A hét témakörrel az adott témák kutatásvezetői számoltak be. A várandós anyák dohányzási szokásairól pedig dr. Tarcea Monica egyetemi tanár, a kutatásba a szülész-nőgyógyász orvosok is bekapcsolódtak. A különböző környezetben élő serdülők körében végzett megelőző munka eredményét – hiszen az a legfontosabb, hogy a fiatalok ne szokjanak rá a dohányzásra –, amelyet öt megyére kiterjedő felmérés előzött meg, dr. Albert-Lőrincz Enikő, a Babeş-Bolyai Egyetem professzora ismertette. A diákoknak átdolgozott internetes dohányzás-megelőzési programról dr. Nădăşan Valentin egyetemi adjunktus, a szociális intézményekben nevelkedő fiatalok dohányzási szokásairól öt erdélyi megyében, továbbá a beavatkozás lehetőségeiről dr. Schmidt Loránd, a Maros Megyei Szociális Ellátási és Gyermekvédelmi Központ volt igazgatója számolt be.

A füstmentes orvosi egyetem érdekében az orvostanhallgatók körében végzett kutatásokról dr. Kikeli Pál emeritus egyetemi tanár tartott előadást. A levegő cigarettafüst okozta PM 2.5 részecskével való szennyezettségéről a tanintézményekben és közintézményekben végzett mérések alapján dr. Biró Levente rezidens orvos számolt be, a dohányzás gazdasági hatásairól dr. Szabó Árpád, a Nagyváradai Keresztény Egyetem oktatója, vállalkozó.

Állásfoglalás, módosító indítvány a törvényhez

Az előadásokból kiderült, hogy a projektben részt vevő kutatásveze-

tők nem feledkeztek meg a közvélemény alakításának szükségességéről sem. Több alkalommal állást foglaltak és támogatták a dohányzásnak a közhelyekről való teljes kitiltását indítványozó törvénymódosítást. Szolidárisak voltak azokkal a szakmai szervezetekkel (Lélegezz Románia Koalíció, Román Pneumológiai Társaság, Romániai Szív Alapítvány, Romániai Kardiológiai Társaság stb.), amelyek hasonló célokat követnek. Kerekes Károly parlamenti képviselő közvetítésével egy módosító indítványt is benyújtottak a készülő törvényhez, amelyben azt kérték, hogy a tervezetben megnevezett zárt nyilvános helyek között a gyermekvédelmi intézetek is szerepeljenek, ahol teljes mértékben tiltott legyen a cigarettázás. Jelképesnek tartották volna, ha Románia parlamentje a nemzeti dohányfüstmentes nap alkalmából szavazta volna meg a törvénytervezetet.

Ábrám professzor elmondta, hogy nagy teljesítménynek és eredménynek érzi, hogy 2016. november 22-én a képviselőházban, a romániai közélet hírneves képviselőinek részvételével gazdasági jelentést mutattak be az amerikai támogatással végzett kutatásról, továbbá a három legeredményesebb témavezető beszámolója is elhangzott.

Ugyanakkor sajnálatosnak tartotta, hogy még sokan bekapcsolódtak volna a kutatásba, amely a marosvásárhelyi egyetem részéről is pozitív megvalósításnak számít, amit a rektor is kiemelt.

A beszámolót jövő heti összeállításunkban folytatjuk a kutatás számszerű, konkrét eredményeivel. (b. gy.)

Elkényelmesedett világunkban

Okos székek

Életmódunkká vált az ülés. Autóval járunk munkába, órákat töltünk a számítógép előtt, pötyögtetjük a mobiltelefonunkat, este pihenésként lecsücskölünk, és bámuljuk a tévé képernyőjét. A rendszeres mozgás és kedvtelésre végzett sport pedig sokaknak nem szerepel mindennapjaiban. A szinte egész napos ülő életmód sajnos nem marad büntetlenül, szervezetünk megbosszulja a természetellenes „sanyargatást”.

A gerincoszlop megterhelése ülés közben megbontja görbületeinek természetes egyensúlyát, és egy sor gerincbántalmat, majd fájdalmat okoz. A gerinc károsodása már az iskolapadban töltött órákkal elkezdődik, és aki irodai, számítógépes munkát választ, annak felnőttkorban fokozódik tovább.

Hosszan tartó ülés közben a szervezet anyagcseréje lelassul, a zsírsavak lebontásáért felelős enzimekből kevesebb termelődik, ami elhízáshoz, szív-érrendszeri betegségek kialakulásához vezethet. Lassul a vérkeringés is, ami kedvez a vérrögök, az embólia, a trombózis kialakulásának. Lassul a nyirokkeringés, a hormonokból is kevesebb termelődik, aminek depresszió lehet a következménye – figyelmeztetnek a szakemberek.

Ha napi nyolc órát töltünk az íróasztal mellett, egy óránál több mozgásra van szükségünk, hogy ellensúlyozzuk azt, ami a szervezetünkkel történt. A jó tanácsokat

pedig érdemes megfogadni, és mint az iskolában, ahol a tanórát szünet követi, az íróasztal mellől is óránként öt-tíz percre fel kellene állni, és járás közben néhány tornagyakorlatot végezni.

Amíg úgy érezzük, hogy az ülő életmód a kényelmünket szolgálja, addig nem mérjük fel káros hatását. Ahogy azt sem, hogy a szék, amin ülünk, lehet okosabb nálunk, akár a telefonunk, és segíthet a kellemetlen tünetek elkerülésében, enyhítésében.

Az okos székeknek jártunk a nyomában Marosvásárhelyen a Predeal utcai Maren szaküzletben, ahol különböző anyagokból és színekben készült okos és kevésbé okos székek nagy választékát kínálják.

Oroszlán Edit székszakértő érdeklődésemre megerősíti, hogy a 2008–09-es évek óta valósággal ottfelejtjük magunkat a széken, és így módon „csúfot üzünk” a hátgerincünkben. A székéről nehezünkre esik felállni, s amikor kiszállunk az autóból, alig tudunk kiegyenesedni.

– *Hogyan segítenek mindezen az okosnak nevezett ülőalkalmatosságok?*

– Ha lusták vagyunk, ha nem figyelünk a testtartásunkra, megteszi helyettünk a szék, vigyáz ránk. Első pillanatra kényelmes ülőfelületük valójában aktív, és a benne ülő dolgoztatni tudja az izmait. Mintha gyógylabdán ülne, állandó jelleggel mozgatnia kell láb- és háizmait, ez az elmélet van beépítve az okos székekbe. Egy hagyományos székben ülve nem lehet állandó jelleggel tu-

datosan odafigyelni arra, hogy hátgerincünk megtartsa a görbületeit, az okos széket be lehet állítani, hogy mennyire nyomja, tartsa a derekat, hátat az egészséges testtartás megőrzése érdekében.

Mivel nem egyformák vagyunk, ha nem a felhasználó vásárolja, rá szoktunk kérdezni, hogy milyen a testalkata, mekkora a súlya annak, aki használni fogja. A combunk sem egyformán hosszú, ezért vannak mélyebb és rövidebb ülőkével készülő székek.

Különböző kivitelezésben gyártják az okos székeket, és mi azt szeretnénk, hogy vásárlóink ne elsősorban az esztétikai szempontot, hanem az ergonómiát helyezték előtérbe. Ezért is hívják ezeket ergonómikus székeknek, amelyek lehetővé teszik, hogy a használó a saját kényelmének megfelelően állítsa be őket.

Az ülés magasságát gázteleszkóppal lehet szabályozni, és ilyenkor arra kell figyelni, hogy a teljes talpfelület a padlón legyen. Egyébként a combizmok megfeszülnek, ami árt a vérkeringésnek, és elmevednek a lábak. Ha az íróasztal nagyon magas, és nagyon fel kell emelni az ülőket, akkor lábtartót kell használni, mert egészen más lesz a komfortérzés.

Vannak olyan székek, amelyeknél meg lehet határozni, hogy milyen dőlésszögű legyen a háta. Az okos szék a benne ülővel együtt mozog, és segít megmozgatni azokat az izmokat, amelyek a fetszerű kényelemben ellustulnak. Ezt vezető beosztású személyeknek ajánljuk, aktív személyeknek, akik írnak, és a képernyőt figyelik, nem való.

A szék háta egyenesen arányos kell legyen a benne ülő hátgerincé-

vel, hogy azt jól tartsa. A fejtámla nyaki tájékon is tartja a fejet, gerincet. Van olyan székünk, amelyiknek dőlésszögén és magasságán is lehet állítani. Ezek standard kategória felletti székek. A karfa választható. Ha gondot okoz abban, hogy közel tudjunk gurulni az íróasztalhoz, sokkal rosszabb. Az okos szék karfája magasságában és mélységében is állítható, hogy a billentyűzet használatakor meg lehessen támasztani a kart. Mert a lábhoz hasonlóan ülés közben a kar is 90 fokban kell begörbüljön.

Sajnos az emberek többségének nincsen székkultúrája, és sokan szín vagy nagyság szerint választanak, holott üzletünkben szaktanácsot is adunk, mert mi is jól érezzük magunkat, ha tudjuk, hogy a vevő jól választott, és a javára válunk azzal, hogy egészségesen ül a széken.

Székeinket elvihetik kipróbálni, tesztelni, így biztosítjuk mindenkinek a lehetőséget, hogy helyesen válasszon!

– *Milyen az ára az okos székeknek?*

– Vannak hozzáférhető és mindent tudó drágább székeink is, ki-ki a lehetőségei szerint választhat.

– *Hol készülnek az eladásra kínált darabok?*

– Száz százalékban az országban, mert külön odafigyelünk arra, hogy szervizszolgáltatást tudjunk biztosítani, ki tudjuk cserélni a görgőket, a teleszkópot, és újra is lehet kárpitozni az ülőfelületet, ha a vásárló kéri.

Szavaihoz azt tehetjük hozzá, hogy akinek lehetősége van, de drágállja az okos székeket, próbálja ki! Meg fog lepődni, hogy mennyi segítséget kap egy jó szék kiválasztásához. Elgondolkozhat azon, hogy a saját egészségéért hozza a befektetést, és hasznosabb a pénzt a saját kényelmére, mint a későbbiekben gyógykezelésre fordítani. A munkaadók számára is fontos szempont kellene legyen, hogy alkalmazottaik egészségére ügyeljenek. (bodolai)

Bár kicsinek látszik, valójában nagy szakma

Új módszerek kezdeményezője a fül-orr-gégészletben

Szakterületének kiemelkedő képviselője, a pécsi prof. dr. Pytel József fül-orr-gégész, audiológus és foniáter szakorvos, egyetemi tanár nevéhez több új módszer kidolgozása kapcsolódik. Ilyen például az újszülöttek teljes körű objektív hallásszűrésének bevezetése Magyarországon, az új műtéti típusok közül pedig a teljesen siket gyermekeknél és felnőtteknél a beszédértést lehetővé tevő cochleáris implantáció bevezetése Pécssett. Pytel professzor a Pécsi Orvostudományi Egyetem (POTE) Általános Orvosi Karán végezte tanulmányait, s a mai napig a Fül-Orr-Gégészeti és Fej-Nyaksebészeti Klinikán gyógyít, ahol 1993-tól egyetemi tanárként, több éven át pedig a klinika vezetőjeként dolgozott.

Bodolai Gyöngyi

Állás helyett orrplasztika

Urológus egyetemi adjunktus fiával, dr. Pytel Ákossal, a POTE Urológiai Klinikájának igazgatóhelyettesével sikeres előadásokat tartottak a Romániai Magyar Orvos- és Gyógyszerészképzésért Egyesület továbbképző tanfolyamain. Második alkalommal jártak Marosvásárhelyen, amikor apa és fia tevékenységéről elbeszélgettünk. Érdeklődésemre Pytel professzor elmondta, hogy fia azért választotta az urológiát, mert Pécsen nem illik, hogy a professzor a saját gyermekét a klinikájára felvegye.

– Egy frissen végzett orvos számára a fül-orr-gégészlet általában nem tartozik a legvonzóbb szakágak közé, miért esett erre a választása? – kérdeztem a jó humorú, nagyon közvetlen egyetemi tanártól.

– Érdekes történet. Szigorló koromban megnősültem, az ingyenes kollégiumból albérlésbe költöztünk, és pénzre volt szükségem. Ezért minden kereseti lehetőséget megragadtam, éjjel vagont raktam, és reggelente bóbiskolva ültem be az előadásokra. Aztán rájöttem, hogy azzal is lehet keresni, ha irok egy jó pályamunkát, amiért egy gyengébb havi fizetésnek megfelelő összeg járt. Gyorsan kellett témát választanom, s mivel nem akartam egereket, macskákat kinyírni, a krónikus mandulagyulladás és a krónikus prosztatagyulladás találtam vonzónak. A kettő közül végül a mandulagyulladás mellett döntöttem, így abba szerettem bele. Olyannyira, hogy elhatároztam: fül-orr-gégész leszek. Abban az évben vezették be a pályázati rendszert, s én a kedvelt szakot pályáztam meg, bár a pécsi klinikán nem hirdettek meg egyetlen üres helyet sem.

Erről jut eszembe egy humoros történet. Alföldi professzornak hívták az akkori klinikavezetőt, akihez szerettem volna bejutni, hogy megérdeklődjem, van-e állás. A titkárnő furán adhatta elő, hogy itt van egy nagy orrú gyermek, akiről azt feltételezte, hogy orrplasztikát szeretne, a professzor pedig új műtéti technikaként az orrplasztikát hozta Budapestről. Amikor találkoztunk, és kiderült, hogy állást szeretnék, nem plasztikai műtétet, azonnal eltanácsolt, de a történet itt még nem ért véget.

Mivel a klinikáról a docens váratlanul más városba távozott főorvosnak, egy hely mégiscsak megürült. Az akkori főnök betelefonált a rektori hivatalba, hogy egy „hadra fogható” férfiemberre lenne szüksége, amire azt mondták, hogy van egy megszállott, aki mindenáron orr-fül-gégész szeretne lenni. Ha történetesen a prosztatáról írom azt a diákkori dolgozatot, akkor a fiam most valószínűleg orr-fül-gégész lenne – jegyzi meg derűsen Pytel professzor.

– A fül-orr-gégészlet eléggé szerteágazó, ezen belül mi a legkedveltebb területe?

– Válaszként egy hasonlatot szoktam mondani: amikor Zaporozsec után az első rendes kocsi, a Cliót vettem, annak az volt a reklámja, hogy kívül kicsi, belül nagy. A fül-orr-gégészlet is kicsinek látszik, holott, ha valaki odakerül, akkor döbben rá, hogy mennyire nagy szakma. Csak a hallás kérdése olyan széles körű tudást igényel, amiről immár húsz éve egy külön nagy könyvet írtam Audiológia címen a fül-orr-gégésznek. Tudományos szempontból az audiológia érdekelt. A vásárhelyi hallgatóknak a hatalmas rekonstrukciós műtéteket mutattam be, hogy lássák, nemcsak kis lyuk, kis szakma, hanem nagy daganatok eltávolítása és a szükséges rekonstrukció is hozzánk tartozik. Amíg nem vezettem be ezeket a helyreállító műtéteket, addig sok ilyen betegre azt mondtuk, hogy nem operálható, mert a sebet nem tudjuk bezárni. A lebenytechnikákkal azonban sikerült

megoldani. A daganatsebészet során a fejnyak területén keletkezett nagy szövethiányokat egyrészt a szomszédos környezetből vett, éren nyelezett bőr-izom lebennyel zárjuk, vagy a távolabbról vett lebenyt mikroérvárral visszük a hiány helyére.

Pajzsmirigysebészet

Egy másik terület, ahol újdonságot hoztunk, a pajzsmirigy sebésze. Ezt általában az általános sebészek végzik. Mi viszont, amikor géget operálunk, a pajzsmirigyét is el látjuk, kiperaráljuk az idegeket. Az általános szemlélettel operáló sebészek esetében sok a szövödmény. Ilyen például a gégebénulás, hangszalagbénulás. Ha ez mind a két oldalon megtörténik, a betegek fulladnak, és azonnal tenni kell valamit. Új műtéti eljárásról veztem be a kétoldali gégebénulás megoldását légszomszomszék nélkül. Amikor a századik operáció körül jártam, arra gondoltam, hogy jó lenne megelőzni, és kiharcoltam, hogy fül-orr-gégészekként és fej-nyaksebészekként jogosultak legyünk különösen a daganatos pajzsmirigy műtésére, ami Pécssett elfogadott lett, és ajánlásomra országosan is bevezették. Az endokrinológusok és az onkológusok, akikre az utókezelés hárul, látják, hogy mi jobban végezzük az operációt, mert tudjuk, hol fut az ideg, ami meg szokott bénulni, és azt már a műtét kezdetén megkeressük, és így elkerülhető a bénulás.

A gégeműtétek területén is veztem be új műtéttípusokat. Nagyon jó mestereim voltak, a gégesebészetben szerintem Európa egyik legjobb szakemberétől, Czigner Jenő professzortól tanultam, aki olyan eljárásokat dolgozott ki, amelyek amerikai folyóiratban az év műtéteként szerepeltek.

Európa legjobb fülsebésze volt a korábbi főnököm, Bauer Miklós professzor – így elmondhatom, hogy a két döntő fontosságú területen (fül és gége) kiváló mestereim voltak.

Orrplasztikai tanfolyam

– És hogyan sorakozott fel az orr, hiszen azon a téren is maradandót alkotott.

– Amikor intézetigazgató lettem, egy holland utazó klub meglátogatta a klinikánkat. Egy magas, szőke, jóvágású kollégával hamar szóba álltunk. G. J. Nonst Trenité elmondta, hogy orrplasztikával foglalkozik, és

nemsokára Amszterdamban tartja az első kurzusát. Mire én érdeklődtem, hogy miért nem szervezi Pécssett, ami kevesebbe kerülne. Tetszett neki az ötlet, és 1995-ben, miután már egy éve vezetem a klinikát, megszerveztük az első orrplasztikai tanfolyamot a holland és más neves külföldi professzorokkal, ami húsz éven át rendszeresen ismétlődött. Amikor professzor emeritus lettem, és ő nyugdíjba ment, abbamaradt a tanfolyam, ahova a világ minden tájáról érkeztek szakemberek.

– Hogyan fejlődött az orrsebészet, hiszen az újítások ott sem maradtak el?

– A másik újdonság, hogy a fül-orr-gégészeti klinika nevét az én ajánlásomra egészítették ki a fej-, nyaksebészeti jelzővel, hogy a pajzsmirigysebészet is benne legyen.

Amikor kineveztek a klinika élére, divat volt, hogy minden professzor megfogalmazhatott egy kívánságot, amit anyagilag el szeretne érni. Nálunk nem volt még akkoriban endoszkópos orrsebészet. Manapság az orr és orrmellékürege operációját a világon mindennél endoszkóppal végzik, leszámítva a nagy daganatokat, amelyeket kívülről kell metszeni továbbra is. A kívánságom teljesült, és 1994 óta a klinikánkra is beszerették a drága műszereket a FESS-műtétekhez (funkcionális endoszkópos orrsebészet). Ezzel együtt a szemészeketől eloroztunk egy könnytömlőműtétet, amit kívülről kicsi metszéssel végeztek, de nem nagy kedvvel, mivel elűt a szakmájuktól, és érzésem szerint boldogan adták át nekünk, hogy orron belül végezzük el. Idősebb hölgyeknél fordul elő a könnytömlőgyenyvedés, ami orron keresztül szépen műthető.

Újszülöttkori hallásszűrés

– Életrajzában olvastam, hogy a tudományos kutatás terén is élen járt. Megkérem, erről is mondjon néhány szót!

– Általános iskolás koromban elkészítettem az első detektoros rádiómat, és nyolcadikos voltam, amikor a fizikatanár már félórát adott, hogy meséljek a rádióról az osztálynak. Később, orvos koromban is érdekelt a rádiótechnika, sok kollégával ellentétben vonzódtam a technikához. A diákkori tapasztalatok hozzásegítettek ahhoz, hogy az új hallásvizsgáló módszereket kezdjem el tanulmányozni. A klinikán az első mérőműszereket nagyon jó barátunk, Kerényi mérnök írta készíttette, majd a komputer technika irányába fordult az érdeklődésem. Elkészítettem az első komputer-hallásvizsgálót, és Magyarországon a nevéhez fűződik az általános újszülöttkori hallásszűrés bevezetése 1997-ben. Az első gyermek, aki az adatbázisba bekerült, az unokám volt, aki 1997. január 20-án született, és a hallását az általam összeállított műszerrel mértem. Pécsen és Baján is beállítottunk egy ilyen masinát, és elkezdődött a szűrés. Azért általános, mert sikerült az újszülöttek több mint 95 százalékát szűrni.

– A csecsemők hány százaléka születik halláskárosodással?

– Pécsen egy kicsit több, mert koraszülöttközpont is vagyunk. Nyugaton ezer gyermekből kettő, nálunk három teljesen siket. Ezeket a gyerekeket Pécssett 2000-tól tudtunk segíteni, akkor végeztem az első cochleáris implantátum beültetését. Azóta nagyon „fölfutott”, utódom, Gerlinger Imre professzor ma már sok műtétet végez.

A csoda

– Hogyan vált be ez a módszer?

– Csodának érzem ma is. Pontosan Marosvásárhelyen voltam, amikor németországi orvosok az első műtéteket itt is elvégezték. A volt főnököm, Bauer professzor, aki más téren rendkívül előrelátó ember volt, azt mondta, hogy nem érdemes foglalkozni vele, mivel szinte hihetetlennek tűnt, hogy a

beszédértést 12 vagy 24 elektródavégződéssel el lehessen érni, amikor az emberi fülben 20.000 rost viszi párhuzamosan az információt. Mondhatnánk, hogy míg a mostani komputerek 32 vagy 64 bitesek, a belső fül 20.000 bites.

Szép folytatása a műtéteknek, hogy egy kedves ünnepség keretében karácsonykor találkozni szoktunk az implantáltakkal.

– Körülbelül hányan lehetnek?

– Az utódom nagyon sok műtétet végez, így 400 körüli személyen segítettünk, biztosítva a jó hallást és a beszédértést számukra. Bár a németországi szakklinikákon például ezres nagyságrendben végzik a beültetéseket, a mi lehetőségeinkhez mérten nagyon drága, hat-hét millió forintba kerül az implantátum. Ennek ellenére ma már eljutottunk oda, hogy a kétoldali beültetés is lehetségessé vált. Korábban örültünk, ha az egyoldali engedélyezték az ár miatt, hiszen pontosan megszabott keret volt, és várólista alapján került sorra egy-egy páciens.

– Megkérem, foglalja össze, hogyan is működik a cochleáris implantátum!

– A súlyos nagyothallók és siketek esetében általában a belső fül mikrofonrésze romlik el, a csigában levő szőrsejtek működése szűnik meg, ezért hiába van a drót, nem megy tovább az információ, mert a mikrofon nem működik. A cochleáris implantátum a belső fülbe ültetett elektródából és a hozzá kapcsolódó dekóderből, jelfogó egységből áll. Az implantátum megkerüli a hibás „mikrofont”, és egyenesen a hallóideg közelébe viszi az információt, az ingerlést, ami a hangot átalakítja olyan kóddá, amit a hallóideg el tud vezetni az agyhoz.

– Mikor a legjobbak a feltételek a műtét elvégzéséhez?

– Azért fontos az újszülöttkori hallásszűrés, hogy minél korábban felfedezzük a siketiséget. Én nem vagyok híve a „Guinness-rekordnak”, hogy majdnem az anyja méhében végezzék el az implantációt. Egy bizonyos fizikai méretre szükség van ahhoz, hogy a csecsemő vagy kisgyermek csontjában elférjen az implantátum, ezért az egy-, másfél éves kort tartom megfelelőnek. Kezdetben két éves korban kezdtük, de már egy éves korban is el lehet végezni, főleg azért, mert az implantátumok vékonyodtak, jobban elférnek. Az igazság az, hogy minél előbb, annál jobb, de a fizikai korlátokat is figyelembe kell venni. A hallóideg és a hallórendszer fejlődhet, és előfordul, hogy bár újszülöttkorban siketnek találjuk, még nincsen kizárva, hogy fejlődhet valamennyit a hallás, ezért meg szoktam várni az időt, amikor bebizonyítjuk, hogy valóban nem hall a gyermek, és a hallókészülékkel sem boldogulunk. Ilyenkor következtet a beültetés. Ez különösen gyermekeknél fontos. Idős felnőtteknél, akik siketnek születtek, már nem olyan jó az implantátum, mert ha megérik a felnőttkort, elsoványodik a hallóideg, ami vezetné az impulzust. Ezért időskorban akkor van értelme, ha akkor sikerült meg esetleg egy gyógyszerrel vagy agyhártyagyulladás miatt, ilyenkor ajánlott a beültetés minél előbb elvégezni, és nagyon jó lesz az eredmény, mert szinte nem is kell tanítani őket a készülék használatára.

Nem tudom, hogy valójában mit hallanak az implantáltak, próbálom faggatni őket, de szavakkal leírni nem lehet igazán, az viszont, hogy tudnak telefonálni, szinte hihetetlen.

Én hallom, de nem értem

– A siketségtől kanyarodjunk vissza az időskori nagyothalláshoz, ami a lakosság nagy százalékát érinti. Gondolom, az EU-ban is gyakori téma, hiszen a nyugat-európai országokban egyre magasabb az átlagéletkor.

– Valóban kedvelt téma az Európai Unióban. Részt vettünk egy tanulmányban az időskori halláscsökkenésről. Viccesen azt szoktuk mondani, hogy a korral minden lekonyul, a hallásgörbénk is. A görbe jobb oldalán levő magas hangokat veszítjük el a leghamarabb, és emiatt mondják az idős emberek, hogy „tudja; én hallom, de nem értem”. Ez a nehézség azért van, mert a más-salhangzók megértéséhez szükséges magas hangok hiányoznak. A magánhangzókat nagyjából megértjük, és az agy ki is találja a hiányzókat, de nem mindig. Ezért kell az idős embereknek jobban figyelni, fülelni, és ezért zavaró, ha egyszerre több irányból érkezik a hang, mert az agy nem tudja ezt feldolgozni.

(Folytatás a 8. oldalon)

A nyakpánt

Casoni Szálasi Ibolya

Az ultramodern kiegészítő, amely napjainkban meghódította a divatvilágot, nem más, mint a nyakörvről emlékeztető nyakpánt (choker), ami tulajdonképpen egy selyemből, bársonyból, csipkéből vagy brokátból készült pánt, amelyet viselhetünk magára vagy strasszokkal, gyöngyökkel, flitterekkel díszítve.

Mivel a choker elegg merész és feltűnő ékszer, óvatossá kell lennünk a társításban. Egy ilyen kiegészítő kitűnően talál a rock, bohó vagy casual stílussal, és a strandra is nyugodtan felvehetjük, viszont semmiképpen se akarjuk az irodai stílushoz hordani.

A rock stílusú nyakpánt egyszerű vagy akár nittszegekkel díszített formái kitűnően kiegészítenek egy bőrdzsekit, ugyanakkor sportos pamuttoppal, lakkbőr toppal vagy mélyen kivágott neccroppal, valamint szakadt farmerhez viselt kockás inggel is talál.

A romantikus bohó stílusú nyakpánt lehet vékonyabb is, mely többszörösen a nyakra tekerve hordható. Viselhetjük könnyű nyári ruhához, csipkeszarafánhoz vagy élénk színű tunikához.

A casual stílusú nyakpánt a mindennapi divat remek kiegészítője.

Nyugodtan hordhatjuk kötött pulóverhez, V kivágású kardigánhoz, nyári ruhához, tunikához vagy egy szoknya-blúz együtteshez. A lényeg, hogy harmóniában legyen a viselt darabokkal a szín és anyagszerkezet szempontjából.

A choker nemcsak a nappali, hanem az esti öltözék tökéletes kiegészítője is lehet. A csupasz vállú vagy mélyen kivágott estélyi ruhákon mutat a legjobban, ha a színe és/vagy az anyaga megegyezik a ruháéval. Ebben az esetben az igazgyönggyel, drágakövekkel, arannyal vagy ezüsttel díszített darabok ajánlottak.

Az esti öltözékhez még viselhetünk fémből, láncból, selyemből, bársonyból vagy brokátból készült nyakpántot is, öltözékünkötől függően.

Ha a strandon is divatosak akarunk lenni, nyugodtan válasszunk egy csipke nyakpántot, közepén csüngővel ellátott szalagból készült pántot, hosszú, vékony bőrcsíkot, amelyet többszörösen a nyakunkra tekerhetünk, fémből vagy láncból készült pántot vagy akár fürdőruhánk színével megegyező egyszerű nyakpántot.

Ha stílusunknak és egyéniségünknek megfelelő nyakpántot választunk, idén nyáron minden bizonnyal felfigyelnek ránk.

Napjainkban már nem használatos tinktúrák (7.)

Sápkórra aranyelixír

Veress László

Érdekes és különleges története van annak a tinktúrának, melyet a segesvári múzeum gyógyszerári részlegén *tinctura nervina tonica* (vasfestmény) néven ismerhetünk meg.

Ennek a gyógyító anyagnak a folyadék tartó üvegen nem szerepel a teljes elnevezése, mert a gyógyszerárakban és a gyógyászatban *tinctura nervina tonica* Bestuscheff néven vált ismertté a XVIII. század első felében, pontosabban 1725-ben. Magyarul Bestuscheff idegerősítő tinktúrájának nevezzük, és vas-kloridot tartalmaz alkohol-éter keverékben.

Bestuscheff orosz tábornokot a kémia különösképpen vonzotta, ezért hosszú ideig tanulmányozta a Böttger (Böttcher) által írt kéziratokat.

Johann Friedrich Böttger (1682-1719) igencsak tehetséges német gyógyszerészt már tanuló korában furcsábbnál furcsábbnak tűnő kísérletek köztötték le, nem a gyógyszerek elkészítésének módja, hanem az aranycsinálás céljából. Így fedezte fel a vörös porcelán, majd a fehér porcelán elkészítésének technikáját, amely addig csak a Távol-Keleten volt ismert. Kísérleteinek leírása kéziratokban Koppenhágába került, ahol Alekszej Bestuscheff gróf és orosz tábornok lemásolta – többek között – a vas-klorid előállítási módját, ő maga is előállította, és mint saját készítményt forgalmazta Bestuscheff's Nerventinctur elnevezéssel.

A tábornoknál dolgozó Lembke nevű kémikus a készítmény titkát eladta Lamotte francia tábornoknak, aki mint saját készítményét tette ismertté, és „Lamotte-aranyecseppek” (Elixir d'Or Lamotte) néven forgalmazta, latját 1 Lajos-aranyért. Érdekességképpen: 1 lat (vagy németesen lot) 18 gramm, és egy Lajos-arany értéke napjainkban 6.000 euró. Bizony már akkor is volt ipari kémkedés, mint ahogy a Böttger másik találmányát, a porcelángyártás titkát is ellopták az osztrákok!

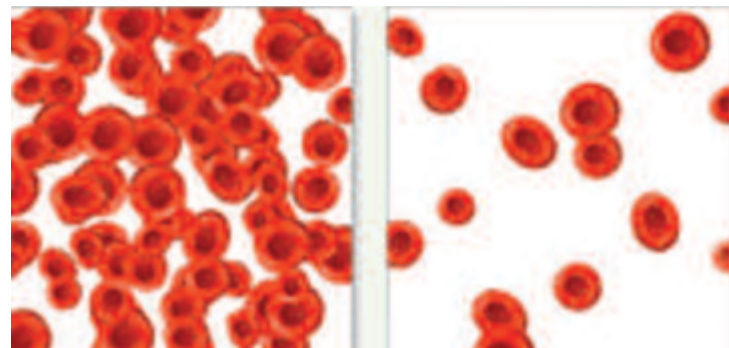
Időközben Bestuscheff tábornok kegyvesztett lett I. Katalin orosz cárnőnél, akit sokféle betegség gyötört, ezért szüksége volt az idegerősítő tinktúrára. Bestuscheff megosztotta készítménye előállítási módját M. Hofrathtal, akitől aztán a titok 3.000 rubelért közvetett úton Katalin cárnő tulajdonába került és később nyilvánossá is vált.

A későbbi korok ismert kémikusai is foglalkoz-

tak ezzel a készítménnyel, név szerint Klaproth, Bucholz, Dörfort stb., és lényegesen leegyszerűsítették az előállítási folyamatot.

A készítményt 15-30 cseppnyi mennyiségben erősítőként, idegbántalmakban, étvágytalanságban, orbánc kezelésére és mindenekelőtt sápkórra rendelték és alkalmazták elődeink, magyar nyelvterületeken aranyelixír néven is.

A sápkór, ismertebb néven vérszegénység leggyakrabban vashiányos betegség. Jellegzetesen fe-

Hemoglobin jelenléte egészséges és anémiás személy vérében

héres-sárgás arcbőrt okoz, fáradtsággal, általános gyengeséggel, álmozással, fejfájással jár. A XVIII-XIX. században nagy arányban volt jelen a társadalomban, a nem megfelelő táplálkozás következményeként. Az emberi szervezetnek napi 14 milligramm vas bevitelére lenne szüksége, de ez még a modern társadalomban is ritkán fordul elő. Ha a szervezetben kevesebb vas áll rendelkezésre, mint amennyire szükség lenne, kialakul a vashiányos betegség, amelynek tünetei a bőr fakósága, sápadtság, a köröm felületén megjelenő barázdák, a köröm töredezése, szárazsága, gyakran visszatérő afták megjelenése. A szájzug gyakran kiszárad, ki-reped, fájdalmas sebek jönnek létre, indokolatlan fáradékonyság, a koncentrációképesség csökkenése, fejfájás jellemző. Következésképpen a vastartalmú tinktúra megjelenése valóságos csodákat művelt sok betegség kezelésében, nem csoda, hogy magas áron hozták forgalomba.

A vas az élethez nélkülözhetetlen elem. A vér hemoglobinjának egyik alkotóeleme, egy emberi szervezet 3-5 gramm vasat tartalmaz. Vashiány miatt évente több mint százezer ember hal meg vérszegénység következtében, főleg a harmadik világban, ezek 60 százaléka nő és gyerek, annak ellenére, hogy modern, jól felszívódó vastartalmú készítmények állnak az emberiség rendelkezésére.

Ötvenhatodik nyelvlecke

Meddig tart a főtér?

Ötvös József

Allok a város szívében, gyönyörködöm a főtér látványában, s elmerengve kérdezem magamban, miért csak a város pereméről írnak verset a költők (József Attila), mikor annyi érték és szépség található itt a központban is. Hátam mögött a büszke város-háza, előttem egy szép kétemeletes főtéri épület, jobbra tőlem a római Szent Péter-bazilika kicsinyített mása, s szívem felől dübö-

rög a főtér hangos élettája, miközben az utcátlálok keresztjében elbizonytalanodom: meddig tart itt a főtér?

Mai megjelenítése szerint ez itt már a Győzelem tere, mert a bronzkatona szobránál lezárul a Rózsák tere. Akkor a városháza és a Kultúrpalota már nem főtér? Kíváncsian kérdezem meg a városházával szemben működő üzletek elárúsítóit, ők hol dolgoznak? Mire mosolyogva és határozottan vágják rá – a főtéren. Hamis mosollyal az arcomon

Csiky Emil családja körében

heccellem őket: ez nem a főtér, hiszen ez itt a Győzelem tere, de harciasan védik igazukat – ez itt a főtér.

Kíváncsian kérdezem tovább az ismerős és ismeretlen főtéri sétálókat, s az itt élők mind arra esküsznek, hogy a főtér a két román templom közötti terület. Ez is egy érdekes megjelölés, sőt kisebbségi életidőnk egyik velejárója.

Közben az itt-ott felbukkanó házszámok alapján lassan rájövök, közigazgatásilag a Rózsák tere a Kárnász-háztól (gyengébbek kedvéért: a mai Házasságkötő Terem) a Kultúrpalotáig tart, sőt az már a Győzelem térének számít, hiszen főbejárata arra néz. Aztán eszembe jut, száz évvel ezelőtt is külön néven nevezték a város szívének ezt a részét: Szechenyi tér és Deák Ferenc tér. Igaz, akkor másik két templom harangja szólt a főtéren: az evangélikusoké és a Ferenc-rendieké, de

egy évszázad alatt nagyot fordult errefelé a világ, s erről nemcsak a templomok beszélnek.

Erről sokat mesélhetne Csiky Emil háza is, amely díszes homlokzatával szervesen illeszkedik a főtér szecessziós stílusához. A hagyomány szerint az őrmény származású, mélyen vallásos fűszer-, csemege-, majd vas-kereskedő szeretett volna egy emeletes házat építeni a város szívében, de Bernády polgármester úr sokkal magasabbra kérte annak kinézését, mert mégiscsak a tornyos városházával szemben áll. Egykor még József főherceg is megszállt benne, s én is örövendő nosztalgiával emlékszem vissza az ott működő Bibliofil könyvesüzletre. Jelenleg a King art koronás felirat alatt keleti tárgyak és ékszerek boltja működik, valamint a Ropharma gyógyszerár az amúgy szép, izléletes szecessziós épület földszintjén, amelyről nem tudom eldönteni, hogy a főtéren vagy nem a főtéren áll.

Az asztrológus üzenetei

Tóth Sándor

Mottó: „A tér és idő rabjai,
Az öröklét remetei vagyunk.
Minden kétség fölött
Őrlődünk két pólus között.”

Kedves Olvasók!

Az idén június 21. – július 23. között tartózkodik a Nap a Rák jegyében. Ez azt jelenti, hogy a mi északi féltékénken a nyári napfordulóval „hivatalosan” is kezdetét veszi a nyár. Egyik fő jellemzője, hogy hosszúak a nappalok és rövidek az éjszakák. Sok a fény és kevés a sötét. A tény mögött az a kérdés lapul, hogy e két egymást kiegészítő princípiumról mit is gondolunk. Az ember alapvetően a nappali létformára született, szimbolikusan és gyakorlatilag is, életünk elválaszthatatlan a fénytől. Bár vannak olyan tevékenységek is, melyeket éjszaka kell végezni, az „éjszakai üzemmód”, főleg hosszú távon, felborítja az ember ritmusát. Az univerzum, az égitestek, az anyaföld és gyermeke, az ember életét is ritmusok szabályozzák. A szervezetünk, a sejteink, a szöveteink, a szerveink és szervrendszereink egy közös kozmikus dalam ütemeit követik. Határaink és belső szabályaink a tökéletes rendezettségünk őrzői, és ez teszi lehetővé fizikai testünk mindennapi életét. Amikor egy külső, vagy belső veszélyforrást észlelnek a szervezet védői, igyekeznek azt azonnal kiiktatni és helyreállítani a belső egyensúlyt és rendet. Nincs „demokrácia”, nincs töprengés, a káros és veszélyes kórokozókat azonnali hatállyal elpusztítják. Ha analógiát keresünk a mai világesemények kapcsán, azt kell szomorúan konstatálnunk, hogy úgy tűnik, mintha Európa egy tartós immunhiányos járványos betegségben szenvedne, és az „orvosok” csak fájdalomcsillapítókkal és nyugtató tablettákkal kezelnek a betegeket. Ha a sebet nem kezelik, és további lehetőség biztosítanak a betolakodóknak,

akkor elfertőződik. Ha a fertőzést nem szüntetik meg, a beteg meghal.

Az éjszaka alapvetően a regenerációról szól, ezért is fontos az alvás, mert „bioakkumulátoraink” ilyenkor töltődnek fel. Az okkult tudományok nagyjai azt mondják, hogy míg a fizikai testünk pihen, addig a lélek egy magasabb létsíkon, az asztrális szférában tevékenykedik. Weöres Sándor után szabadon, az ember az eget és földet összekötő létra.

A Rák embert a hangulatai irányítják. Akkor képes a legjobb teljesítményre, ha cselekedeteinek van érzelmi motivációja. Ha nincs, akkor halogat, körülményeskedik. Megindokolja, hogy mit miért nem lehet megtenni. Alspirituális mantraként ismételtetheti, hogy „még nem jött el az ideje”. Pató Pál minden bizonnyal egy Rák úriember lehetett.

A jegy uralkodó planetája a Hold, a sejtesek, benyomások, megérzések, intuitív megközelítések, a transzcendens felismerések „szülőanyja” az asztrológiában. A vizes jegyek egy ember születési képletében erős jelzések az érzelmi, lelki megközelítésekre, melyek akadályozzák az objektivitást. Minél inkább elkötelezett lelkileg valaki akár pozitív, akár negatív értelemben, annál inkább elhomályosul a racionalitás lámpásának a fénye. Alapvetően úgy is fogalmazhatunk, hogy az ember mint szubjektív lény nem lehet objektív. „Az ember a tévedések gyermeke” egy arab mondás szerint. Csak az nem hibázik, aki nem cselekszik. Tévedéseinket és hibáinkat illik felülbírálni és kijavítani. Ez a művelet szellemi értelemben egy lehetőség a fejlődésre, a tökéletességre.

A Rák pozitív életérzésének fő generátora, hogy érezze: szükség van rá. Fontosnak lenni valaki számára. Régebben, amikor még az emberiség behatároltabb, szabályozottabb társadalmi-strukturákban élt, a család azt jelentette, hogy együtt élt több generáció: nagyszülők, szülők, gyerekek. A

sorseseemények az együttélés miatt mindenkit érintettek. A születés és halál, öröm és bánat, a betegség, az ünnepek, a közös tevékenységek, a súrlódások, konfliktusok és ezek megoldása csiszolta, finomította és többnyire erősítette a kis közösséget, segítette mindenki számára a lelki, szellemi fejlődést. Manapság az európai társadalmak többségében a család intézménye válságban van. Nem születnek megfelelő számban gyerekek. A vágyorientált, egoizmust erősítő, sokszor a normalitást megkérdőjelező ideológiák burjánzása, a szabadosság térhódítása családellenes. Az emberiség hosszú távú elmagányosodásának, kiszolgáltatottságának és kihalásának apokaliptikus rémképe jelenik meg előttünk. De mire gondolhatnánk a mai világ örültnek tűnő forgatagában? Egyes kutatások szerint a 45 év feletti diplomás német nők 40 százaléknak nincs gyereke. Egy világhíres focista béranyával hordatja ki magzatát, és ha megszületik az utód, anya nélkül nő fel. A szexuális identitás és viselkedés szabadon választható emberi jog egyes modern elméletek szerint, sőt már a gyerekek szabadságjogait sem kellene korlátozni azzal, hogy a kislányok a WC-ben, a kislányok pedig a lány-WC-ben végezzék dolgukat. A sérült apa- és anyamintájú gyerekekből sérült felnőttek lesznek, akik majd nehezen illeszkednek be a társadalomba. A gyerekeink az emberiség jövőjének a letéteményesei. Ezért is kellene nagyon komolyan venni a nevelés és a tanítás kérdését minden társadalomnak.

A gyermektelenség egyik kompenzációs lehetősége a háziállattartás. Az emberrel egy fedél alatt élő állat minden esetben analógiában jelzi azt a problémát, melyet a „gazdi” hordoz. Annyit talán érdemes hozzáfűzni, hogy egy háziállattal többnyire könnyebb együtt élni, mint mondjuk egy családtaggal. Bár egy igazi nagy családi perpatvar sosem tud felülmúlni a kutyaugatás.

Észrevételeiket, véleményeiket várom az asztros@yahoo.com címre.

Vigyázzanak magukra és egymásra!

Új módszerek a fül-orr-gégészletben

(Folytatás a 6. oldalról)

Ebben segít a hallókészülék, ami tudja a hiányzó frekvenciákat erősíteni. A beszédértés nem azonnal javul, meg kell szokni a hallókészüléket, akárcsak az új szemüveget, pontosabban egy kicsit hosszabb ideig kell tanulni a használatát.

– *Professzor úr, az időskori hallásromlás csak az öregedés miatt következik be, vagy annak is szerepe van benne, hogy nagyobb zajban élünk, mint elődeink?*

– Mind a kettő szerepet játszik: az öregedés az elsődleges, de a környezeti zajártalom jóval nagyobb manapság, mint évekkel ezelőtt. Egyébként az 1920-as években végeztek egy hallásvizsgálatot általános iskolás gyermekek körében, az 1960-as években egy újabbat, ami már a környezeti zaj rossz hatását mutatta, továbbá azt, hogy a fiatalok hallása gyengült. Ma 50-60 decibel körüli zaj ér bennünket normál körülmények között, az utcán nyolcvan decibel vagy afölötti a zajhatás, ami tartósan károsíthatja a hallást.

Új találmány

– *Feltételezem, hogy az újabb állandó fülhallgató-mánia sem kedvez a fiatalok és idősebbek hallásának.*

– A fiatal korosztályt féltjük a legjobban, ezért újítást adtunk be a magyar találmányi hivatalhoz egy olyan erősítőrendszerre, ami úgy növeli a hangerőt, hogy érzetre hangosabbnak találja az illetőt, de fizikailag még nem annyira erős, hogy károsítsa a hallást. Főleg az MP3-lejátszóban lehet alkalmazni ezt az újítást. A televíziózásban használják már ezt a trükköt a reklámokban, amit hangosabbnak érez a néző, és ezért felkapja a fejét, amikor a hirdetések következnek. Mivel szabály van rá, hogy nem lehet hangosabb, mint az általános hangerő, ezt úgy hidalják át, hasonlóan a mi újításunkhoz, hogy a felharmonikus tartományt úgy erősítik, hogy összességében fizikailag nem erősebb, de érzékileg mégis hangosabbnak halljuk.

Még hosszan lehetne folytatni a beszélgetést, amihez még annyit tegyünk hozzá, hogy Pytel professzor a Nemzetközi Audiológiai Társaság alapító és vezetőségi tagja, a Magyar Tudományos Akadémia Komplex Akusztikai Bizottságának tagja, a Magyar Fül-orr-gége Orvosok Egyesületének elnöke volt, a IERASG (nemzetközi kiváltott potenciál study Group) vezetőségének tagja, magyar és külföldi szaklapok szerkesztője. Vendégprofesszorként előadásokat tartott a Yale, az oxfordi, a müncheni és a magdeburgi egyetemeken.

Vidéki bácsi nézi az Országházat, biciklijét a falhoz teszi. Valaki rászól: – Ide nem szabad, ide politikusok és diplomaták járnak! – ...		POÉN 1.	HEGYCSÚCS	ÁSVÁNYI FÜSZER GYORSAN	CSILLAGKÉP (LANT) ROM. KÖLTŐ (OCTAVIAN)	TÉLI SPORT	FRANCIA ÍRÓ (ÉMILE)	HAMIS CINNEL KEZELŐ	...HEYER-DAHL (HAJÓZÓ RÉGÉSZ)	SONKA (ANGOL)	AUTONÓM TERÜLET (RÓV.)	HAGYMAFELE	LÉTEZIK ELŐTAG: KEVÉS	NEMI JELEG	HAJÓFAR	TÉR-METSZET
		J														K
		...HEYER-DAHL PAPIRUSZ-HAJÓJA		CSILLAGKÉP AZ ÖT TÓ EGIKE				NYOMUL ...AVIS (RITKA MADAR)					VILLANÓ-FÉNY FEKETE I. GÓLYÁJA			
		GÖRÖG BETŰ				GYOMNÓVÉNY KOZMETIKAI POR					SÍRÁSRÁ KÉSZÍTET SZÁMOMRA					A KÉN VEGYJELE SZOBOR ÁLL RAJTA
		NEGATÍV RÉSZECSCKE					REMEK FILMET BEMUTAT				FEKETE EMBER VISELKEZÉSMÓD				MAXI-POCSOLYA ESZIK A NYÁJ	
POÉN 2.	D	A TETEJÉRE	KESERŰ ANYAGOK ORV. NEVE ÜVÖLT													
CERUZA			ZOKOG PART-SZAKASZ/		ELAVULT RÉSZ/ SZABAD JAPHARCOS		FRANCIA ARANY FELVIGYÁZÓ		BÁRÁNYHANG ÉLÉNK SZÍN			EBLAK ...KINDI, ARAB TUDÓS		KIS HÁZ KEMÉNYKALAP		
KASZTOK ALATTI SZÉKET HASZNÁL			ELINDULÓ VÁRKONYI ÖRGÖF (TÁDE)				BECÉZETT ÖREGŰR FINOM ÉTOLAJ		ITT LENT (NÉP) VET FOCIS (ZOLTÁN)			BAJOR FESTŐ (WILHELM) TÁPLÁLÓ				
		NŐI NÉV (FEBR. 6.) ÖGÖRÖG TÖRZS			KUBAI ÍRÓ (LISANDRO) ...EKBERG (SZÍN.NŐ)								SP. ÉPÍTÉSZ (ENRIQUE) BEC. ENIKÓ			
GERMÁN FÖISTEN			MODOR				KESERŰ-FÜFÉLE NÓVÉNY ARATI					KOLÓNIA A FLUOR ÉS AZ URÁN VEGYJELE				ROCK-ÉNEKESNŐ (TANITA)
SZÓ (FRANCIA)			OKTAT AUTÓ-VERSENY-FÉLE			TAPOS ÉRZÉKSZERV					HIDROXI-BENZOL MONDA				FÉLŰTI FOLYADÉK	
AZ ARGON VEGYJELE VER			FRANCIA SZOBRÁSZ FÉNYÁRAM-EGYSÉG			KICSI A PH-JA ELŐTAG: IDÓ				GYAKORLOTTASÁG VAJDASÁGI VÁROS					RÓMAI 51 CSOMAGOL	
		SKÁLA-HANG HOLD (ANGOL)	VENDÉGLŐI LAP DUGI... HORVÁT SZIG.		ÜRES KÉZI KÖZELKELETI ÁLLAM		HATBÓL KETTŐI IZRAEL EL-SÓ KIRÁLYA		MAGAD FRANCIA VÁROS			SZEMÉLY-NÉVMÁS FORMA		KENYÉR-SÜTŐ AFRIKAI ÁLLAM		BENT VANI J. LENNON FELESÉGE (YOKO...)
CSODÁLKÓZÓ			BUENOS... (ARGENTINA) GÖRÖG BETŰ				BALATONPARTI HELYSÉG E HELYRE					BASZK TER-RORSZERV. BECÉZETT ERIKA				
BIZOTTSÁG (FR. ERED.)				ÓKORI BIRÓDALOM CSENDES TÉKA!				ATTILA NÉV-VÁLTOZATA RÓMAI KETTŐ					476-IG TARTOTT ATTÓL KEZDVE!			
...ALEX (KRIMIRÓ)			ÉPPE AZON A HELYEN EGYE!			ÉSZAK-OLASZ VÁROS EZER!					TULLIA D'... (IRÓNÓ) NÉVELŐ					
L.N.J.	Ö															

Június 22-i rejtvényünk megfejtése: ... találnék egy négylevelű lóherét, annak is csak három levele lenne.

Tour de Hongrie: ausztrál siker a prológon, Szalontay második

Az ausztrál Scott Sunderland nyerte a 38. Tour de Hongrie kerékpáros körverseny keddi, szombathelyi prológját, amelyen a tavalyi egyéni időfutam győztese, Szalontay Sándor második lett.

Az 1 kilométeres etapon sokáig a hetedikként rajtolt Daniel Jaramillo vezetett 1:05.25 perces idejével, amely hat századdal volt jobb Szalontay tavalyi eredményénél. A kolumbiai versenyzőnél először a dél-afrikai Nicholas Dlamini tudott jobbat tekerni, aki 1:04.27-tel állt az élre.

A belvárosban a felhős időben is nagy számban gyűltek össze az érdeklődők, akik ezt követően azt láthatták, hogy a pályakerékpáros Szalontay toronymagasan átvette a vezetést (1:03.69) Dlaminitől. Hazai szakaszsikert azonban nem ünnepelhetek, miután Sunderland gyorsabb tudott lenni (1:02.99 perc), viszont a harmadik helyet is magyar kerekese, a pénteki időfutam ob-n ezüstérmes Peák Barnabás (1:04.16 perc) szerezte meg.

„Sikerült közel két másodperccel megjavítanom a tavalyi időmet, ez engem is meglepett” – nyilatkozta az MTI-nek Szalontay Sándor, hozzátéve, hogy az időjárás is jobb volt, mint egy évvel korábban, de erősebb is volt tavalyi önmagánál. A magyar sportoló azt is elmondta, hogy szerinte a prológgyőztes, csapatban világbajnok ausztrállal a hét további részében is komolyan számolni kell a sprintbefutóknál. „Egy ilyen embert, aki itt 1:02-es időt ment, nem nagyon tudnak majd megfogni” – mondta.

Scott Sunderland további futamokat is nyerhet a mögötte végző magyar versenyző szerint

Peák Barnabás elégedetten nyilatkozott a nap végén. „Összejött a dobogós helyezések és a fehér trikó is, ezeknek nagyon örülök” – utalt a legjobb U23-as versenyző megkülönböztető mezére, amelyet szeretne megtartani a viadal végéig, de tisztában van azzal, hogy ez nagyon nehéz lesz, mert sok a kiváló fiatal a me-

zőnyben. „Emellett jó szakaszeredményekért hajtok, és talán a legjobb magyarnak járó mezért is versenybe szállhatok majd” – mondta.

A 751 kilométeres viadalon tegnap a Keszthely és Zalaegerszeg közötti 145 kilométer megtétele várt a 18 csapat 106 versenyzőjére, akik 25 országból érkeztek.

Eredményjelző

38. Tour de Hongrie magyar kerékpáros körverseny, prológ, Szombathely, egyéni időfutam, 1 km:

1. Scott Sunderland (ausztrál, IsoWhey Sports SwissWellness) 1:02.99 perc
2. Szalontay Sándor (Bátorfi-Trek Team) 1:03.69
3. Peák Barnabás (KONTENT-DKSI Cycling Team) 1:04.16

Rossi nyerte a Moto GP Holland Nagydíját

A kilencszeres világbajnok Valentino Rossi győzött a MotoGP kategóriában a gyorsaságimotorosvilágbajnokság vasárnapján Holland Nagydíján. Az olasz versenyző pályafutása 115. diadalát aratta – Assenben a tizediket –, és sikerével az összetettben feljött a harmadik helyre. A győzelmi örökranglistát Giacomo Agostini vezeti 122 elsőséggel. Rossi teljesítményének értékét növeli, hogy utóljára több mint egy éve, a tavaly június 5-i Katalán Nagydíjon győzött, míg legelső – még a 125 köbcmentis kategóriában aratott – és mostani sikere között 20 év és 313 nap telt el.

Második helyen Rossi honfitársa, Danilo Petrucci zárt, míg a bronzérmes a háromszoros világ-

bajnok spanyol Marc Marquez szerezte meg.

A világbajnoki pontversenyben eddig élvonalas spanyol Maverick

Vinales a 11. körben kiesett, így nem szerzett pontot. Az új első, az olasz Andrea Dovizioso ezúttal ötödikként zárt.

Eredményjelző

* MotoGP (26 kör, 118,2 km): 1. Valentino Rossi (olasz, Yamaha) 41:41.149 perc, 2. Danilo Petrucci (olasz, Ducati) 41:41.212, 3. Marc Marquez (spanyol, Honda) 41:46.350. Az állás: 1. Andrea Dovizioso (olasz, Ducati) 115 pont, 2. Maverick Vinales (spanyol, Yamaha) 111, 3. Rossi 108.

* Moto2 (24 kör, 109 km): 1. Franco Morbidelli (olasz, Kalex) 39:39.120 perc, 2. Thomas Lüthi (svájci, Kalex) 39:39.278, 3. Nakagami Takaaki (japán, Honda) 39:39.750. Az állás: 1. Morbidelli 148 pont, 2. Lüthi 136, 3. Alex Marquez (spanyol, Kalex) 113.

* Moto3 (22 kör, 99,9 km): 1. Aron Canet (spanyol, Honda) 38:20.365 perc, 2. Romano Fenati (olasz, Honda) 38:20.400, 3. John McPhee (brit, Honda) 38:20.481. Az állás: 1. Joan Mir (spanyol, Honda) 140 pont, 2. Canet 110, 3. Fenati 108.

EL-selejtező: A Vasasnak lesz a legnehezebb dolga

Három magyar csapat is megkezdte szereplését csütörtökön a nemzetközi kupaporondon: a Videoton a máltai Balzannal, a Ferencváros a lett Jelgavával, míg a Vasas az izraeli Beitar Jerusalemmel találkozik az Európa-liga-selejtező első fordulójában.

A legnehezebb feladat előtt a bajnoki bronzérmes angyalföldiek állnak, s ez még akkor is igaz, ha tíz napja felkészülési meccsen 2-1-re legyőzték ellenfelüket, akik tavaly a selejtező negyedik fordulójáig jutottak. A piros-kékek-nél nagy játékosmozgás nem volt nyáron, de több válogatott futbalistájuk hiányozni fog: Korcsmár Zsolt átigazolt a dán Midtjyllandhoz, míg Berecz Zsombor és Vaskó Tamás sérülés miatt nem állhat Michael Oenning vezetőedző rendelkezésére. Az első idegenbeli összecsapást, amely 19.45-kor kez-

dődik, zárt kapuk mögött rendezik meg (élő közvetítés: m4sport.hu).

A legkönnyebb riválist a bajnoki ezüstérmes székesfehérváriak kapták a múlt hétfői sorsoláson. A szigetországi rivális a papírforma szerint nem okozhat gondot a Videotonnak, ugyanis mindössze harmadszor szerepel a második számú európai kupasorozatban, de az előző két évben egyaránt már az első körben búcsúzott. A felcsúti Pancho Arénában 21.45-kor kezdődő első felvonáson (TV: Duna World) debütál a szerb Marko Nikolic, a Videoton új vezetőedzője.

A Magyar Kupa-győztes Ferencváros ellenfele, a Jelgava is tapasztalatlannak számít nemzetközi szinten, mindössze ötödik alkalommal szerepel az Európa-ligában, csakhogy tavaly egészen a harmadik körig jutott, többek között a Pozsonyi Slovant kiejtve. A

zöld-fehérek ezzel szemben éppen az elmúlt évek fiaskóit szeretnék kijavítani, ugyanis az elmúlt három alkalommal váratlanul korán búcsúztak. Tavaly a Bajnokok Ligájában az albán Partizani jelentette a végállomást, míg előtte az EL-ben a horvát Rijeka és a bosnyák Zeljeznicar is kettős győzelemmel ejtette ki az FTC-t.

A Ferencváros nyáron igyekezett megerősíteni a keretét, hat játékost igazolt le, köztük a magyar válogatott Priskin Tamást, továbbá Böle Lukácsot és Otigba Kennethet. A találkozót ma 19.30 órakor kezdődik (TV: Duna World).

A visszavágókat jövő héten rendezik: a Videoton kedden látogat Máltára, míg a Ferencváros és a Vasas csütörtökön lép pályára Lettországra, illetve a Szusza Ferenc Stadionban.

A Roland Garros-győztes Piros Zsombor a profik mentalitásáról

Piros Zsombor saját bevallása szerint sok tapasztalatot szerzett a Roland Garros-on, amelyen a 17 éves magyar teniszező a fiú junior párosok között diadalmaszkodott.

„A Roland Garros volt az a verseny, amelyen, bár egyéniben nem voltam olyan eredményes, mégis rengeteg tapasztalatot szereztem, hiszen sok dologra rávilágított a profi mentalitást illetően” – nyilatkozta Piros Zsombor az M1 aktuális csatornán. A fiatal teniszező számára a leghasznosabbnak azt nevezte, hogy topjátékosokkal edzhetett, akik közül a horvát Marin Cilic, a US Open 2014-es bajnoka volt a legmagasabban jegyzett partner. „Hasonló gyakorlatokat végzett, mint én, illetve a kortársaim, de mégis teljesen más intenzitással és koncentrációval, amire ráadásul akár három-négy órán át képesek a hozzá hasonló rutinos játékosok” – fejtette ki Piros, hozzátéve: a juniorokra ellenben a hullámzó teljesítmény a jellemző.

„A játék iránti teljes elkötelezett-

ség és feltétlen alázat, szinte csőlátás jellemzi a profikat. Ezt lehet tőlük megtanulni és átvenni” – említette meg Piros Zsombor, aki ehhez kapcsolódóan elmondta: „talán még nem értem meg teljesen erre, de ez a céloom, és közelítek hozzá”.

Amíg a keménypályás Australian Openen év elején egyesben, addig a salakos borítású Roland Garros-on párosban nyert Grand Slam-tornát a juniorok között a fiatal magyar teniszező. Piros Zsombor a borításokat illetően megjegyezte: amíg korábban a salak volt a kedvence, számára most már a keménypálya a favorit. „Az első labdaérintésemről kezdve tíz éven át szinte csak salakon edztem. Azon a borításon így nagyon sokáig rutinosabban, biztonságban játszottam. Ahogy erősödtem, az utóbbi fél-éven már a kemény borítás, a gyorsabb pálya az, ami jobban bejön nekem” – említette meg a magyar tehetség, kifejtve, hogy az ATP-versenyek mintegy 75 százalékát keménypályán rendezik meg.

Kamuti Jenő lett a nemzet sportolója

A magyar kormány, a nemzet sportolójának egyhangú javaslata alapján, a Nemzet Sportolója címet adományozza Kamuti Jenőnek, kétszeres olimpiai ezüstérmes, világbajnok vívónak, a Nemzetközi Fair Play Bizottság elnökének.

A sportállamtitkárság szerdai közleménye emlékeztet, hogy a Nemzet Sportolója címet egyidejűleg 12 ember viselheti, ezért Földi Imre olimpiai bajnok súlyemelő április 23-i halálával új tag választása vált szükségessé.

A május 30-i ülésen a nemzet sportolói Kamuti Jenőt javasolták a megtisztelő címre. A vonatkozó jogszabály alapján a nemzet sportolói személyes szavazás útján vagy elektronikus úton maguk tesznek javaslatot az új tag személyére, akit a sportpolitikáért felelős miniszter képviselőjében Szabó Tünde államtitkár terjeszt a kormány elé.

A kormány a Nemzet Sportolója címet és az ezzel járó életjáradékot

tizenkét, hatvanadik életévét betöltött, kimagasló eredményt elért magyar sportolónak biztosítja, akik aktív sportpályafutásukat követően is fontos szerepet tölthetnek be vagy töltenek be jelenleg is a magyar és a nemzetközi sportéletben.

„A kormány elfogadta a nemzet sportolójának javaslatát, és döntött arról, hogy Kamuti Jenő legyen a nemzet sportolójának 12. tagja. Kamuti Jenő kétszeres olimpiai ezüstérmes- és csapatvilágbajnok törvívó, 17. éve a Nemzetközi Fair Play Bizottság elnöke, a Halhatatlan Magyar Sportolók Egyesületének tagja. 1977-ben UNESCO Fair Play-díjat, 2014-ben Budapestért díjat kapott és bekerült a Nemzetközi Vívószövetség hírességek csarnokába. 2015-ben átvehette a Csik Ferenc-díjat és a Magyar Érdemrend tisztikeresztjét is. 2013-tól a Nemzetközi Vívószövetség örökös tiszteletbeli tagja” – áll a sportállamtitkárság tájékoztatójában.

Wimbledon: Babosék 4. kiemelték párosban, Halep a 2. számú favorit

Negyedik helyen emelték ki a szervezők a Babos Tímea – Andrea Hlavackova magyar-cseh kettőst a jövő hétfőn kezdődő wimbledoni nyílt teniszbajnokságon.

A wimbledoni kiemelési rendszer a többi Grand Slam-tornához képest különleges, ugyanis a világranglistás helyezések mellett a korábbi években mutatott füves pályás teljesítmények is beleszámítanak a rangsorolásba.

Ennek is köszönhető, hogy

Babos és Hlavackova legkorábban az elődöntőben találkozhat legjobb riválisaival: Babos tavaly a kazah Jaroslava Svedovával – és azt megelőzően 2014-ben még a francia Kristina Mladenovic párként – finalista volt Wimbledonban, így sok pluszpontja van. Partnere legjobb eredménye szintén egy döntő: Hlavackova még 2012-ben Lucie Hradecka párként veszített a fináléban a Williams nővérek ellen.

Ami az egyéni rangsorokat illeti, a férfiaknál az idei tornát megelőzően a 2014-es wimbledoni versenyen fordult elő legutóbb, hogy a „nagy négyesként” emlegetett Roger Federer, Rafael Nadal, Novak Djokovic, Andy Murray kvartett legyen egy GS első négy kiemeltje. Ezúttal a címvédő Murray után Djokovic, Federer és Nadal következik – bár a világranglistán nem így követik egymást.

A nők mezőnyében a világszűk, tavaly döntős német Angelique Kerber az első kiemelt, őt a Roland Garros-döntő vesztese, a román Simona Halep követi. Mögöttük a cseh Karolina Pliskova és az ukrán Jelina Szvitolina áll a listán, a kétszeres bajnok Petra Kvitová a 11., míg a friss Garros-győztes lett Jelena Ostapenkót a 13. helyre rangsorolták a szervezők.

Babos Tímea (j) és Andrea Hlavackova is játszott már döntőt a füves pályás világbajnokságnak is nevezett tornán

Tüdőgyógyászati és gyermekgyógyászati előadások

A Romániai Magyar Orvos- és Gyógyszerészképzésért Egyesület július 3–6. közötti 94. ülészakának vendégelőadói prof. Dr. Somfay Attila tanszékvezető egyetemi tanár a Szegedi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Karának Tüdőgyógyászati Tanszékéről, dr. Máthé Csaba PhD osztályvezető tüdőgyógyász, onkológus szakorvos a Semmelweis Egyetem Általános Orvostudományi Karának Pulmonológiai Klinikájáról és dr. Bókay János, a Semmelweis Egyetem Általános Orvostudományi Kara I-es Számú Gyermekgyógyászati Osztályának főorvosa.

Az angol nyelvű tüdőgyógyászati előadások tematikája: július 3-án, hétfőn (16-20 ó.): Asthma. Chronic Obstructive Pulmonary Disease (prof. dr. Somfay Attila, MD).

A magyar nyelvű tüdőgyógyászati előadások tematikája: július 4-én, kedden (16-20 ó.): Spirometria, pletizmográfia, diffúziós kapacitás, vérgáz. Pneumonia. Tüdőembólia, pulmonális hipertónia, cor pulmonale. Légzési elégtelenség (prof. dr. Somfay Attila).

Július 5-én, szerdán (16-20 ó.): A tüdőrák rehabilitációja – németországi tapasztalatok. Rehabilitáció COPD-ben. Klinikánk rehabilitációs osztályának be-

mutatása (dr. Máthé Csaba PhD). Július 6-án, csütörtökön (16-20 ó.): A ciszplatin-nephrotoxicitás és megelőzése. A betegek és az egészségügyi dolgozók jogai Magyarországon és az EU-ban. Tuberkulózis. A daganatos betegek fájdalomcsillapítása (dr. Máthé Csaba PhD).

A magyar nyelvű gyermekgyógyászati előadások tematikája: július 3-án, hétfőn (16-20 ó.): Csecsemőtáplálás, az elválasztás gyakorlata, csecsemőtápszerek. Az egészséges csecsemő fejlődése, a meglassult fejlődés és kezelése. A csecsemőkori kólika, hasfájás a gyermekkorban. Július 4-én, kedden (16-20 ó.): A kötelező anyagcserezűrés gyakorlata és jelentősége. Az egyik leggyakoribb ritka anyagcsere-betegség, a phenylketonuria régen és ma. A gastrooesophagealis reflux diagnosztikája és kezelése. Július 5-én, szerdán (16-20 ó.): Kötelező és fakultatív védőoltások, oltási szövődmény, oltási betegség. A rotavírus gastroenteritis tünetei, pathomechanizmusa, megelőzés. A HPV elleni védőoltás jelentősége és gyakorlata.

Helyszín a Deus Providebit Tanulmányi Ház.

A 15 kreditpontos előadásokon való részvétel díjmentes.

Június 29-e a Duna-delta napja

Románia egyik legnagyobb természetvédelmi közkinca a Duna-delta. I. e. mintegy 16.000 évvel kezdett kialakulni a folyami üledék lerakódásával, amely természetes gátat alakított ki az édes- és a tengervíz találkozásánál. A Duna folyó forrásától a Fekete-tengerig 2860 km-t tesz meg. A delta Európában a harmadik, világviszonylatban a 22. nagysága szerint. Összterülete 4455 négyzetkilométer, amelyből 3510 (84%-a) a jelenlegi Romániában található. A folyam 18 ország vízgyűjtő medencéjéből táplálkozik. A Duna-delta bioszféra-rezervációja európai érdekességű természetvédelmi terület.

A Duna természetvédelmével foglalkozó nemzetközi szakbizottság javaslatára 2004-től június 29-e a Duna-delta nemzetközi napja. Ez alkalom arra, hogy számvetés készüljön elsősorban a folyó megóvásáért tett lépésekről, intézkedésekről, ugyanakkor előtérbe kerüljenek azok az értékek, amelyekért nemcsak a folyót, hanem a deltáját is védeni kell. Több nemzetközi kutatócsoport dolgozik azon, hogy az őshonos halfajtákat visszatelepítsék, illetve megőrizzék azokat az élettereket, amelyek sajátosak a deltában, amely évek óta több száz hal- és madárfajnak menedéket nyújt és biztosítja a szaporodáshoz szükséges feltételeket. Külön kihívást jelent a néhány éve tapasztalt klímaváltozás hatásainak csökkentése.

Mint ismeretes, a Duna-delta turistaparadicsom is, amely nem-

csak a horgászoknak, halászsoknak kínál hasznos kikapcsolódási lehetőséget. A madarakat, az érintetlen vízi élőhelyeket kedvelő természetjáróknak is mára már kiépített, tematikus turistaútvonalak állnak a rendelkezésére teljes körű szolgáltatással.

„Mindannyian felelősek vagyunk a Dunáért és deltájáért, mert a Maros vízgyűjtője is a Tiszán keresztül táplálja a folyamot, ezért a hatóság is fokozott figyelemmel kíséri mindazon természetes és humán tényezőket, amelyek befolyásolhatják a víz minőségét, és partner minden olyan intézkedésben, amely e természetes kincset megóvjá, konzerválja. Nemcsak a szakembereknek, hanem mindannyiunknak tudnunk kell, hogy milyen nagy felelősséggel tartozunk a jövő nemzedéknek azért, hogy megőrizzük a Duna-delta érintettségét” – nyilatkozta lapunknak Cristian Bratanovici mérnök, a Maros Vízügyi Hatóság vezérigazgatója. (vajda)

Fotó: Vajda György

**SZABÁS VARRÁS
RUHATERVEZÉS**

Tanfolyam kezdőknek és haladóknak, a Marosvásárhelyi Kulturális Tudományegyetem Szervezésében
Érdeklődni: Marosvásárhely, Iuliu Maniu 4

Tel. 0745658585

A hirdetési rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

ADÁSVÉTEL, BÉRBEADÁS

KIADÓ 2 szobás, X/X. emeleti tömbházlakás a Dacia piac mellett saját hőközponttal, vas bejárati ajtóval, mosógéppel, aragázkályhával, hűtővel, internet- és kábelhozzáféréssel, termopán nyílászárókkal (a teraszon is). Azonnal beköltözhető. Bére: 180 euró/hó + 1 hónap garancia. Tel. 0774-667-307. (2048-l)

TŰZIFA eladó. Tel. 0742-732-247. (1459-l)

TŰZIFA eladó. Tel. 0749-556-815. (2000)

TŰZIFA eladó. Tel. 0747-594-011. (2000)

TŰZIFA eladó. Tel. 0758-959-329. (2000)

ELADÓ tűzifa házhoz szállítva. Tel. 0758-548-501. (1835)

ELADÓ U650 traktor, utánfutó, eke, tárcsa. Tel. 0723-331-352. (2076)

ELADÓK kilencheses malacok. Tel. 0745-616-016, 0745-179-334. (2072-l)

MINDENFÉLE

KÉSZÍTÜNK, szerelünk: külső műanyag redőnyöket, szalagfüggönyöket, harmonikaajtókat, termopán PVC-nyílászárókat, szűnyoghálókat. Tel. 0744-121-714, 0265/218-321. (1405)

AUTOMATA mosógépeket javítok. Tel. 0755-825-502. (1943)

HŰTŐK javítását vállalom lakásán, és eladok hűtőket, fagyasztókat garanciával. Tel. 0722-846-011. (2023)

MEGEMLÉKEZÉS

Szívünkben fájdalommal emlékezünk június 29-én a jobbágyfalvi születésű **BALOGH PÁLRA** halálának 3. évfordulóján. Felesége, Vilma, gyermekei: Éva és családja, Ildikó és családja, Palika és családja, Mária és családja. Nyugodjon békében! Szerettei. (-)

Minden elmúlik egyszer, minden véget ér. De szívünkben az emlékezés örökké él.

Szomorúan emlékezünk a gernyeszei **VAJDA MIHÁLYRA** (Kokoj) halálának 20. évfordulóján. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Szerettei. (1862-l)

A bánat, a fájdalom örökre megmarad, velünk lesz szép emléked, az idő bárhogy is halad.

Kegyelettel emlékezünk id. **DÓSA ZOLTÁNRA** halálának 3. évfordulóján. Emlékét őrzi felesége, Edit, két fia, Zoltán és István, azok felesége, Ibolya és Izabella, valamint három unokája: Dániel, Gellért és Edwárd. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! (2034)

ELHALÁLOZÁS

Szomorú szívvel tudatjuk, hogy szeretett édesapánk,

NAGY GYÖRGY

életének 89. évében rövid szenvedés után megpihent. Drága halottunk temetése 2017. június 30-án 13 órakor lesz a református temetőben.

Búcsúzik szeretettel lánya, Éva és családja, Edit és családja, unokái: Zsolt és Klaudia.

(2074-l)

RÉSZVÉTNYLIVÁNÍTÁS

Mély együttérzésünket fejezzük ki a gyászoló családoknak **SZILÁGYI ZOLTÁN** elvesztése okozta fájdalmukban. Nyugodj békében, drága jó barátunk! Emlékét őrizzük. Az Asztalos család. (2058)

Részvényesek közgyűlése**A Gedeon Richter Románia Rt. – Marosvásárhely vezetőtanácsa**

a 2017. június 22-i 8-as számú határozata értelmében összehívja a részvényesek soros közgyűlését 2017. augusztus 3-án 9 órára a vállalat marosvásárhelyi, Cuza Vodă utca 99–105. szám alatti székhelyére.

Amennyiben a jelenlevők alacsony létszáma miatt a közgyűlés nem lesz határozatképes az adott időpontban, 2017. augusztus 4-én reggel 9 órára újra összehívják ugyanazon helyszínre és ugyanazzal a nappal.

Napirenden:**1. A 2016. évi pénzügyi helyzet jóváhagyása.**

A közgyűlésen azon részvényesek vagy különleges megbízatás által felhatalmazott képviselőik vehetnek részt, akik 2017. július 20-án szerepelnek a részvényesek nyilvántartásában.

A különleges megbízatásra vonatkozó űrlapok a vállalat székhelyén, a részvényesi szolgálatnál vehetők át naponta 8–14 óra között 2017. július 13-ától kezdődően.

A megbízatásokat 2017. augusztus elsején 12 óráig kell benyújtani a vállalat székhelyén.

A terembe a személyazonosság igazolvánnyal lehet belépni.

A napirendről a részvényesi szolgálatnál lehet tájékozódni július 3-ától kezdődően munkanapokon 8–14 óra között.

Bővebb tájékoztatás a 0265/201-238-as telefonszámon.

Kapcsolattartó: Şanta Valentina.

Majnár Mihály, a vezetőtanács elnöke

Versenyvizsga köztisztviselői állásra**A Koronkai Polgármesteri Hivatal**

– Koronka, Fő út 108. szám, Maros megye – versenyvizsgát hirdet egy megüresedett I. besorolású, kezdő szakmai fokozatú tanácsadói állás betöltésére az urbanisztikai osztályra, az 1999. évi 188-as törvény értelmében

Az állást olyan jelentkező töltheti be, aki eleget tesz az 1999. évi 188-as, utólagosan módosított és újraközölt törvény 54-es cikkelyében előírtaknak.

A résztvevőknek az alábbi követelményeknek kell megfelelniük:

– diplomás építész, diplomás városrendezési szakértő vagy művezető építész, építőmérnök vagy almérnök, területrendezési, urbanisztikai és építkezésengedélyezési képzést végzett, amit a 2001. évi 350-es törvény 36. cikkelye 10. bekezdésében foglaltak alapján szerveztek meg.

A versenyvizsgára a következőképpen kerül sor:

– írásbeli vizsga július 31-én 10 órakor, a hivatalban
– az állásinterjú időpontját az írásbeli eredményével egy időben közlik.

A beiratkozási iratsomót a polgármesteri hivatal székhelyén lehet benyújtani jelen hirdetés Hivatalos Közlönyben való megjelentetésétől számított 20 napon belül.

Bővebb felvilágosítás a hivatalban, a 0265/243-152-es telefonszámon, e-mail: corunca@cjmures.ro

Álláshirdetés**Szováta Város Polgármesteri Hivatala**

versenyvizsgát szervez

egy szerződéses sofőri állás betöltésére

a hivatal utak és utcák karbantartásáért felelős részlegére.

Az írásbeli vizsgára 2017. július 24-én 10 órakor kerül sor a Szováta Polgármesteri Hivatal Fő út 155. szám alatti székhelyén.

A vizsgán való részvétel feltételei:

Általános feltételek: a 2011. évi 286-os számú, utólag módosított és kiegészített kormányhatározat 3. cikkelye 1. mellékletének előírásai.

Sajátos feltételek:

Iskolai végzettség: – középiskolai tanulmányok, érettségi oklevél.

– B kategóriájú hajtási jogosítvány

– egy év szolgálati idő.

A dossziékat a Szováta Polgármesteri Hivatalban lehet leadni 2017. július 12-én 15:30 óráig.

A vizsgán való részvételhez szükséges iratok:

a) az illető hatóság vagy közintézmény vezetőségéhez címzett kérvény (a vizsgán való részvétel kérvényezése)

b) a személyi igazolvány vagy bármilyen más, a jelölt személyazonosságát törvényesen igazoló irat fénymásolata

c) az iskolai végzettséget, illetve szakképzéseket igazoló iratok fénymásolata, valamint a hatóság vagy közintézmény által meghirdetett állás betöltéséhez szükséges sajátos feltételeknek való megfelelést igazoló iratok fénymásolata

d) a munkakönyv, vagy esetenként a szakmában vagy a szakképzés terén eltöltött szolgálati időt igazoló iratok fénymásolata

e) erkölcsi bizonylat vagy saját felelősségre tett nyilatkozat arról, hogy a jelölt nem büntetett előéletű, ami alkalmatlanná tenné a meghirdetett állás betöltésére

f) a jelölt megfelelő egészségi állapotára vonatkozó orvosi igazolás, amelyet a háziorvos vagy az illetékes egészségügyi intézmény legtovább hat hónappal a versenyvizsga előtt adott ki

g) önéletrajz.

Bővebb tájékoztatás a 0265/570-218-as telefonszámon.

Fülöp László Zsolt polgármester

Szolgáltatás – Üzleti ajánlat

A TORDAI CÉG alkalmaz SOFŐRT árukihordásra, fiatal SEGÉDMUNKÁST és MÉSZÁROST. Tel. 0744-644-026. (18046)

A FAN COURIER MAROSVÁSÁRHELY alkalmaz FUTÁROKAT és ÁRUMOZGATÓKAT. Követelmények: felelősségérzet, komoly hozzáállás, rugalmasság; B kategóriás hajtási jogosítvány (a futárok-nak). Az önéletrajzokat a hr.tgmures@fancourier.ro e-mail-címre várjuk. Részletek a 0265/311-470-es telefonszámon, 4062-es mellék. (sz.-I)

ÉPÍTŐIPARI CÉG TEHERGÉPKOCSI-VEZETŐT alkalmaz. Az önéletrajzokat az inreco@inreco.ro e-mail-címre vagy a 0365/430-151-es faxeszámra várjuk. Érdeklődni a 0365/430-150-es telefonszámon lehet. (19046-I)

A VILA BRAN CLUB (Törösvár, Brassó) alkalmaz gyakorlott SZAKÁCSOT, SZAKÁCSSEGÉDET, PINCÉRT, BÁROST, MOSOGATÓT. Tel. 0722-268-866. (59777)

A VILA BRAN CLUB (Törösvár, Brassó) alkalmaz SZOBALÁNYT. Tel. 0722-268-866. (59777)

A VILA BRAN CLUB (Törösvár, Brassó) alkalmaz tapasztalattal rendelkező ANIMÁTOR. Tel. 0722-268-866. (59777)

A VILA BRAN CLUB (Törösvár, Brassó) alkalmaz RAKTÁROST-ÁRUMOZGATÓT. Tel. 0722-268-866. (59777)

Üzleti sikereinek titka:

a jó **REKLÁM!**

Hirdessen a NÉPÚJSÁGBAN
Maros megye legnépszerűbb napilapjában!

NÉPÚJSÁG
- KOSÁR
június **2+1**

Értékük egyenként 100 lej, ebből kettőt a marosvásárhelyi, egyet a vidéki olvasók között sorsolunk ki.

Ha összegyűjtene 10 darabot a 2017 júniusában hetente több alkalommal megjelenő pályázati szelvényekből, ezekkel olvasóink részt vehetnek a Népújság-kosár havi sorsolásán.

ADJON ESÉLYT A SZERENCSENEK!

A következő hónap 25-ig (postai bélyegző dátuma) küldheti vagy hozhatja be személyesen a kivágott és személyi adataival (név, lakcím, esetleg telefonszám) kitöltött 10 db összegyűjtött szelvényt a következő címre: Red. Népújság, 540015 Tg. Mureş, str. Dózsa Gy. nr. 9.

A borítékra kérnénk ráírni: **NÉPÚJSÁG-KOSÁR**

A nyilvános sorsolásra 2017. JÚLIUS 25-én, KEDDEN 16 órakor kerül sor a SZERENKSZTŐSÉGBEN (DÓZSA GYÖRGY UTCA 9. SZÁM, II. EMLETT).

OLVASSON ÉS PÁLYÁZZON!

Beküldési határidő: 2017. július 25.

A sorsoláson résztvevők között ezúttal is gazdára talál a HÜSÉGTOMBOLA 100 lej értékben.

Próbáljon szerencsét!

11.

NÉV: _____

LAKCÍM: _____

TELEFONSZÁM: _____

NÉPÚJSÁG
június **KOSÁR**

Közpénzügyi Minisztérium
Adó- és Pénzügyi Hivatal
Brassó Megyei Regionális
Közpénzügyi Főigazgatóság
Maros Megyei Közpénzügyi Hivatal
Szászrégeni Adó- és Pénzügyi Osztály
Bevételező és végrehajtóiroda

545300 Szászrégen,
Petru Maior utca 33. szám
tel: 0265/512-591, 0265/512-592

Eladási közlemény

Az adóügyi eljárási törvénykönyvre vonatkozó 2015. évi 207-es törvény 250. cikkelyének (2) bekezdése értelmében nyilvános árverésen értékesítik az alábbi adós ingó javait:

HRISCA AGRO KFT., CUI 18638487, Marosfalu község, Lóvér falu 235. szám, Maros megye, végrehajtási dosszié száma Marosfalu 51

Az árverésre július 12-én 11 órakor kerül sor a szászrégeni székhelyen – Petru Maior utca 33. szám – a Marosfalu 51 számú végrehajtási dosszié alapján.

Az eladásra szánt javak:

– az Állattenyésztési Eurofarm épülete: modern istálló 471,25 négyzetméter beépített felülettel és három, összesen 5.700 négyzetméteres kültelek Görgényosáknán (Görgényoroszfalu község), kikiáltási ár 122.000 lej. A kikiáltási ár a becsült érték 50%-át képezi (harmadik árverés), amihez hozzáadódik a héa. Az ingatlan nincs megterhelve.

Felkérjük mindazokat, akik valamilyen címen jogot formálnak a fent említett javakra, hogy értesítsék erről a végrehajtót az árverés napja előtt.

Akik érdekeltek a vásárlásban, jelenjenek meg az árverésen a megszabott helyen és időben, és legkésőbb egy nappal az árverést megelőzően nyújtsák be a következő iratokat: vásárlási ajánlatukat, a kikiáltási ár 10%-át kitevő részvételi díj kifizetését igazoló iratot – a pénzt a Szászrégeni Kincstárba az IBAN RO13TREZ4775067XXX004060 számlára kell átutalni, adószám 4322637; az ajánlattevőt képviselő személy meghatalmazását, romániai jogi személyek a Cégbíróság által kibocsátott bejegyzési okirat másolatát, külföldi jogi személyek a bejegyzési okirat román nyelvű fordítását, romániai magánszemélyek a személyazonosság igazolvány másolatát, saját felelősségre tett nyilatkozatot, hogy nem közvetítő, ahhoz, hogy a megszabott helyen és időben részt vehessenek az árverésen.

Bővebb felvilágosítás a Szászrégeni Adó- és Pénzügyi Osztályon, a Petru Maior utca 33. szám alatt vagy a 0265/512-592-es telefonszámon.

Jelen hirdetés kifüggesztésének időpontja: 2017. június 27.

Zogorean Florin hivatalvezető

AHOL AZ ÉPÍTŐANYAG-VÁSÁRLÁS ÉLMÉNY!

A SURTEC MŰSZAKI BARKÁCSÁRUHÁZ MEGNYITOTTA A MEGYE LEGNAGYOBB, LEGMODERNEBB ÉPÍTŐANYAG-LERAKATÁT ÉS MEZŐGAZDASÁGI SZAKBOLTJÁT CSEREFALVÁN.

Áruválasztékunkban kínálunk szinte mindent, ami a házhoz az építkezésekhez szükséges az alapoktól a tetőig, a legismertebb gyártók termékeit.

Mezőgazdasági szakboltunk széles választékával áll a kistermelők és farmgazdaságok rendelkezésére.

Házhoz szállítást biztosítunk!

www.surtecagro.ro

Nyitvatartás:
hétfő-péntek: 07:00-től 19:00 óráig
szombat: 07:00-től 15:00 óráig
cím: Cserefalva 115 sz.
telefon: 0365/710-154
0756/082-528
e-mail: stejeris@surubtrade.ro

V. SZÉKELYFÖLDI JÓTÉKONYSÁGI MOTOROS TALÁLKOZÓ

ROOKFESZTIVÁL
Június 29.-Július 2.
Termál Strand -Szentegyháza

Csütörtök:
L.S.D.
BACKGROUND
OSSIAN
Kisszínpad:
CRISIS BAND

Péntek:
HEARTKILLER
ROAD
KOWALSKY MEG A VEGA
Kisszínpad:
FULL SCREEN

Szombat:
THE CRAZY PLUMBERS-utcazene
SHADOWS
KARTHAGO
PIRAMIS
Kisszínpad:
INOGSZ

Spălătorie și detailing auto

Beltrand

autómosó és -kozmetika

– külső-belső tisztítás
– kárpittisztítás, polírozás, viaszozás
– szőnyegmosás

Marosvásárhely
Predeal u. 97 sz.

Telefon: 0265/223-902
0740-393-060

A Siletina Impex – Helyi Közszállítási Vállalat Rt.

személyzetválogatást szervez
autóbuszofóri állások
betöltésére:

Követelmények:
– D kategóriás jogosítvány
– személyszállítási engedély
(atestat)
– legkevesebb két év tapasztalat
személyszállításban

A kérvények önéletrajzzal, a
jogosítvány, illetve az engedély,
a végzettséget igazoló iratok má-
solatával, esetleges ajánlással a
cég Marosvásárhely, Béga utca
2. szám alatti titkárságán nyúj-
thatók be hétfőtől péntekig 9–15
óra között.

Bővebb felvilágosítás
a 0265/269-077-es
telefonszámon.

A Surub Trade Kft. csavargyárába keresünk munkatársakat
a következő munkakörbe:

minőségügyi munkatárs / minőségellenőr

Elvárásaink:

- középiskolai végzettség
- MS Office programok ismerete
- önszervezőkészség, döntéshozó
képesség
- tanulékonyság

Amit kínálunk:

- stabil, modern munkahely
- állandó fejlődési lehetőség
- versenyképes bérezés

Előny:

- a műszaki rajz alapfokú ismerete, termelőközegben szerzett
minőségügyi szakmai tapasztalat.

Az önéletrajzok leadhatók személyesen a Surtec áruház
vevőszolgálatán („Gyártás – minőségellenőr” megjelöléssel),
Dózsa György u. 145/a, illetve e-mailben
a productie@surubtrade.ro címen.
További információ a 0745-043-920 telefonszámon.

TICKETS ON EVENTIM.RO

DOUBLE PASS
260 RON

AWAKE

vibe

1-3 SEPTEMBER - TELNO ESTATE
CORNEȘTI - MUREȘ - TRANSILVANIA
WWW.AWAKEFESTIVAL.RO

agenzia de turism

World Travel Shop
utazási iroda

Málta

Hotel Bella Vista 4*..... Félpanziós ellátás

Ár: **299** euró/személy
Egész szezonban!

Az ár tartalmazza a szállítást repülővel Bukarestből, 7 éjszaka
szállást, félpanziós ellátást, transzfereket, idegenvezetést.
Az ár nem tartalmazza a repülőtéri illetéket és az egészségügyi
biztosítást.

Avni Filimon Ivonișkoai u. 17. szám | Tel: +4385 26 99 00 | Mobil: +4385 26 99 08
www.worldtravelshop.ro